

SUÇUN MADDİ UNSURU VE CEZA MUHALEMESİNDEKİ SÜJELER AÇISINDAN ÖLÜM SONRASINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

*THE PROTECTION OF PERSONAL DATA AFTER DEATH IN TERMS OF THE MATERIAL
ELEMENTS OF THE OFFENSE AND THE SUBJECTS OF CRIMINAL PROCEDURE*

Araştırma Makalesi
R. Barış ERMAN*
Eşref Barış BÖREKÇİ**

ÖZ

Bu çalışma, ölüm sonrası kişisel verilerin korunması sorununu ceza hukuku ve ceza muhakemesi hukuku açısından ele almaktadır. Çalışmada iki temel soru yanıtlanmaktadır: (i) Ölümden sonra ölüye ait kişisel veriler üzerinde gerçekleştirilen hukuka aykırı fiillerin Türk Ceza Kanunu’nun (“TCK”) 135–138. maddelerinde düzenlenen kişisel verilerin korunmasına özgülenmiş suç tiplerini oluşturup oluşturmadığı ve (ii) bu tür fiillerin ceza muhakemesi hukukuna etkisinin ne olduğu. Çalışmadaki ön çıkarım Türk Medeni Kanunu’nun 28. maddesi ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun 3. maddesindeki düzenlemeler uyarınca ölümle birlikte kişiliğin sona erdiği ve bu nedenle ölmüş kişilere ait verilerin artık “kişisel veri” niteliğini kaybettiği yönündedir. Bu nedenle, ölümden sonra bu veriler üzerinde işlenen fiillerin TCK m. 135-138 kapsamındaki suçları oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ceza hukukunun mağdur kavramı da bu sonucu desteklemektedir; zira (TCK m. 135-138 özelinde) suçun mağduru ancak fiilin işlendiği anda hayatta olan gerçek kişi olabilir. Çalışmada ölüm sonrası verilerle ilgili ihlallerde mağdurun yakınlarının ceza muhakemesinde “suçtan zarar gören” veya “katılan” sıfatını alamayacağını, yalnızca ölenle bağlantılı yaşayan kişilerin verileri etkilenmişse mağdur sayılabilecekleri belirtilmektedir. Bununla birlikte yazarlar,

DOI: 10.32957/hacettepehdf.1801612

Makalenin Geliş Tarihi: 11.10.2025

Makalenin Kabul Tarihi: 29.12.2025

* Dr. Öğr. Üyesi, MEF Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza Hukuku ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı

E-posta: ermanr@mef.edu.tr

ORCID: 0000-0002-0737-043X

** Dr. Öğr. Üyesi, Balıkesir Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza Hukuku ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı

E-posta: esref.borekci@balikesir.edu.tr

ORCID: 0000-0001-6609-1759

Bu makale Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Araştırma ve Yayın Etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

dijitalleşmenin artışı karşısında ölümden sonra kişisel verilerin korunmasına yönelik yeni bir hukuki rejime duyulan dogmatik ihtiyaca dikkat çekmekte, bu korumanın öncelikle kişiler hukuku veya idari yaptırım mekanizmalarıyla sağlanması gerektiğini, ceza hukukunun ise son çare olarak devreye girmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ölüye Ait Kişisel Veri, Ceza Hukuku, Ceza Muhakemesi Hukuku, Mağdur, Katılan

ABSTRACT

This study addresses the issue of post-mortem protection of personal data from the perspectives of criminal law and criminal procedure law. It seeks to answer two main questions: (i) whether unlawful acts committed on the personal data of deceased persons after death constitute the offences dedicated to the protection of personal data under Articles 135–138 of the Turkish Penal Code (“TPC”), and (ii) what the implications of such acts are for criminal procedure law. The study’s preliminary finding is that, pursuant to Article 28 of the Turkish Civil Code and Article 3 of the Personal Data Protection Law, legal personality ends upon death; therefore, data relating to deceased persons cease to qualify as “personal data.” Consequently, acts committed on such data after death do not constitute the offences regulated under TPC Articles 135–138. The concept of “victim” in criminal law supports this conclusion, since -particularly within the scope of Articles 135–138- the victim of a crime can only be a natural person who is alive at the time the act is committed. The study further notes that, in cases of violations involving post-mortem data, the relatives of the deceased cannot obtain the procedural status of “injured party” or “intervenor” in criminal proceedings, except where the data also relate to living persons connected to the deceased, who may then be considered victims. Nevertheless, it is emphasized that a dogmatic need for a new legal framework addressing the protection of personal data after death in light of growing digitalization. They argue that such protection should primarily be ensured through civil law or administrative sanction mechanisms, while criminal law should serve as a measure of last resort.

Keywords: Personal Data of the Deceased, Criminal Law, Criminal Procedure Law, Victim, Intervenor

EXTENDED SUMMARY

The right to the protection of personal data aims to safeguard the individual’s material and moral integrity by guaranteeing the freedom to make decisions about oneself. However, since legal personality ends with death under Article 28 of the Turkish Civil Code, the legal status of personal data after death remains controversial. Article 3 of the Turkish Personal Data Protection Code (“TPDPC”) defines personal data solely as “any information relating to an identified or identifiable natural person,” thereby excluding deceased persons from its scope. Consequently, the termination of legal personality upon death leads to the

conclusion that information concerning a deceased person can no longer be characterized as “personal data.”

Supporting this interpretation, Article 11 of the Regulation on Personal Health Data regulates the conditions under which the legal heirs of the deceased may access the deceased's health data, yet it deliberately avoids using the term “personal data.” Although this may not have been a conscious legislative choice, it reinforces the view that the legal regime for the protection of personal data ceases to apply after death. Indeed, in its 2019 and 2020 decisions, the Turkish Personal Data Protection Board held that the right to personal data protection terminates with death. In line with this, the 12th Criminal Chamber of the Court of Cassation has also issued decisions to the same effect.

Nevertheless, a possible minority view may be advanced. This view argues that personal data continues to exist after death, even if such data are no longer subject to the TPDPC, and therefore that the scope of protection under criminal law could be expanded. The study rejects this approach on systematic and normative grounds, asserting that within the current legal framework, data relating to a deceased person can no longer be regarded as personal data as of the moment of death.

The offences dedicated to the protection of personal data include recording data (Article 135), unlawfully transferring or obtaining data (Article 136), and failing to delete data (Article 138) of the Turkish Penal Code (TPC). In these offences, the material subject of the crime is personal data, and the victim is the living natural person to whom the data belongs. Based on the premise that personal data can only pertain to living persons, the study concludes that unlawful acts committed on the data of deceased persons after death do not constitute these offences, but rather amount to an “impossible crime.”

The principle in criminal law doctrine that the victim must be alive at the time the act is committed also supports this conclusion. Accordingly, since no victim status can be attributed to a deceased person with respect to acts committed on their data after death, the material elements of the offence cannot be deemed complete. At this point, the study also examines potential counterarguments and demonstrates that recognizing the continued existence of personal data after death would distort both the structure of the TPC and the systematic logic of the TPDPC.

From the perspective of criminal procedure law, the issue is significant both in terms of the type of judgment to be rendered and the identification of procedural actors. Since personal data cease to exist after death, investigations into such acts should result in a “decision of non-prosecution,” while proceedings already in trial should end with an “acquittal.”

The study also discusses whether the relatives of the deceased can obtain the procedural status of “victim” or “injured party.” Ultimately, it concludes that the relatives of the deceased may be considered victims only if their own data have also been infringed. Otherwise, it cannot be said that they suffer direct harm as a result of acts concerning the deceased's data. This finding was also explicitly confirmed in the 2025 *Şule Çet* decision of the Court of Cassation. In that case, where the defense counsel submitted documents

belonging to the deceased to the criminal case file, the Court ruled that the deceased's father and brother could not be regarded as "victims" or "directly injured parties" within the meaning of Article 136 of the TPC. Thus, the appellate court clarified the boundaries of procedural standing with respect to data relating to deceased persons.

In the "evaluation" section, it is argued that the current legal system remains "in the dark" regarding the protection of personal data after death—meaning that criminal law provides no protection mechanism in this area. However, the growing digitalization of life, the continued circulation of individuals' online data after death, and the emergence of digital inheritance debates necessitate a renewed policy consideration of this legal gap.

It is emphasized that the *ultima ratio* principle of criminal law—its function as a measure of last resort—and suggest that instead of immediately resorting to criminal sanctions, a protection regime should first be developed through mechanisms based on civil law or administrative sanctions under the TPDPC. If such mechanisms prove insufficient, the introduction of a new offence into the TPC or amendments to existing provisions may be considered.

In conclusion, the study finds that under the current legal order, data relating to a deceased person cannot be regarded as personal data; hence, acts committed on such data do not constitute the offences defined in Articles 135–138 of the TPC. The relatives of the deceased may acquire victim status only if their own data have been violated. Nevertheless, the study highlights a dogmatic need to establish a specific legal regime for the protection of post-mortem data in the digital age. To address this need, civil and administrative law mechanisms should be prioritized, while criminal law should intervene only when these avenues prove inadequate.

GİRİŞ

Kişisel verilerin korunması hakkı kişinin kendisi ve geleceği hakkında karar verme imkanını garanti altına almayı hedefleyerek kişinin maddi ve manevi varlığını korur. Ancak ölümle birlikte hukuki kişilik sona ereceği için ölüm anından sonra bir koruma rejiminin olup olmayacağı veya var olan koruma rejiminin kişisel verilerin korunması hakkı kaynaklı mı olup olmadığı tartışmalıdır.

Ölüm sonrası mahremiyet ("*post-mortem privacy*")¹ üst başlığının altında yer alan ölüm sonrası kişisel verilerin korunması meselesine ilişkin ulusal ve uluslararası birçok

¹ Lilian Edwards and Edina Harbinja, 'Protecting Post-Mortem Privacy: Reconsidering the Privacy Interests of the Deceased in a Digital World' (2013) 32 SSRN Electronic Journal 101, 103.

akademik çalışma yapılmış ve yapılmaktadır. Ancak ulusal hukuk açısından ölüm sonrası kişisel verilerin korunması meselesine özgülenmiş çalışmalarda meselenin ceza hukuku ve ceza muhakemesi hukukundaki sonuçları detaylı şekilde ele alınmamıştır. Bu eksikliği gidermek için yaptığımız hukuk dogmatğine ilişkin çalışmada iki temel meseleye cevap aranmaktadır.

Cevabı aranan birinci mesele ölüm anı sonrasında ölüye ait kişisel veriler üzerindeki hukuka aykırı fiillerin Türk Ceza Kanunu'ndaki² ("TCK") kişisel verilere özgülenmiş suç tiplerini oluşturup oluşturmadığıdır. Kişisel verilerin korunmasına özgülenen suç tipleri, kişisel verilerin kaydedilmesi (TCK m. 135); verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme (TCK m. 136) ve verileri yok etmeme (TCK m. 138) suçlarıdır. Bu üç suç tipini aynı anda belirtebilmek için kısaltma olarak "TCK m. 135-138" şeklindeki ibare tercih edilmiştir. Bahsettiğimiz üç suç tipinde suçun bütün unsurlarına değinmek yerine ölüye ait kişisel veri meselesiyle bağlantılı olan suçun (maddi) konusu ve mağduru kavramları üzerinde durulmuştur.

İkinci mesele ise ölüm sonrasında ölüye ait kişisel veriler üzerinde gerçekleştiği iddia edilen hukuka aykırı fiillerin ceza muhakemesi hukukuna etkisidir. Bu meselenin çözümünde birinci meseledeki tespitler üzerinden ilerlenmiştir. Meselenin odağına ceza muhakemesi süreçlerinde iddia makamı altında yer alan şüphelerin belirlenmesi ve ölünün yakınlarının katılma hakkının olup olmadığı konusu alınmıştır.

Bu iki ana meseleyi çözümleyebilmek için bir ön mesele olarak ölümle birlikte kişisel verinin bu özelliğini devam ettirip ettirmeyeceğine yer verilmiştir. Bu kapsamda dogmatik yöntemle yürürlükteki mevzuat, öğretideki görüşler ve yargı kararları değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme neticesinde olan ve olması gereken hukuka dair tespitlere yer verilerek ileride yapılacak çalışmalara ışık tutulmaya çalışılmıştır.

² Türk Ceza Kanunu, Kanun Numarası: 5237, Kabul Tarihi: 26.09.2004, RG 12.10.2004/25611.

I. ÖN MESELE: ÖLÜM ÖNCESİNDE KİŞİSEL VERİ NİTELİĞİNDE OLAN VERİLER ÖLÜM SONRASINDA BU NİTELİĞİNİ KORUR MU?

Çalışmamızın cevap aradığı ana sorular açısından çözüme kavuşturulması gereken ön mesele, ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğine sahip bilgilerin ölüm sonrasında bu niteliği koruyup korumayacağıdır. Keza böylece ilerleyen bölümlerde kişisel verilerin korunmasına özgülenmiş suç tipleri açısından suçun (maddi) konusu ve mağduru açısından çıkarım yapılabilecektir. Ön meseleye ilişkin değerlendirmeler sırasında ölüm sonrasında kişisel verilerin korunmasına özgülenen koruma mekanizmalarının işleyip işlemediği de yer yer gündeme alınmıştır. Ön meseleye ilişkin değerlendirmelerimiz normatif analiz, öğretideki görüşler, hukuk karşılaştırması ve yargı yararları alt başlıklarına göre irdelenmiştir. Bu irdeme faaliyeti neticesindeki tespitlerimize ise değerlendirme alt başlığı altında yer verilmiştir.

A. Ön Meselenin Normatif Analizi

Normlar hiyerarşisinin en üstüne bakıldığında kişisel verilerin korunması hakkını düzenleyen Anayasa³ m. 20/3'te kişisel veriye ilişkin bir tanım yer almamaktadır. İlgili düzenlemenin gerekçesinde de herhangi bir tanıma yer verilmemiştir. Uluslararası düzenlemelere bakıldığında Avrupa Konseyi'nin ortaya çıkardığı ve Türkiye'nin de ilk imzalayanlarından olduğu "Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tâbi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi"⁴, m. 2/a'da kişisel verinin tanımı şöyledir: "*kişisel veriler*", kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişi hakkındaki her türlü bilgileri ifade eder"⁵. 108 Sayılı Sözleşme'nin açıklayıcı raporunda (bir nevi gerekçesinde) 108 Sayılı Sözleşme'nin yaşayan bireylere uygulanacağı ve bu sözleşmenin ölen kişilerin kişisel verilerine uygulanmasının amaçlanmadığı buna rağmen yine aynı raporda, bu durumun sözleşmeye taraf ülkelerin ölen kişilere ilişkin veri koruma düzenlemelerini

³ Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Kanun Numarası: 2709, Kabul Tarihi: 18.10.1982, RG 09.11.1982/17863(Mükerrer).

⁴ Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tâbi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi, 108 Sayılı Sözleşme, 1981, Strazburg.

⁵ Bakanlar Kurulu Kararı, RG 17.03.2016/29656. İlgili maddenin İngilizce hali halen aynı şekilde yürürlükte.

genişletmesini engellemeyeceği belirtilmiştir⁶. Bu açıdan 108 Sayılı Sözleşme'nin ölüm sonrasında kişisel verilerin korunması açısından yetersiz kaldığı belirtilmektedir⁷.

Kanun seviyesine inildiğinde ise Kişisel Verilerin Korunması Kanunu⁸ ("KVKK") m. 3/1-d'de bir tanım yapılmaktadır. Buna göre kişisel veri, "*kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi*"dir. Demek ki sadece gerçek kişilerin kişisel verisi olabilecektir. Bu noktada gerçek kişi kavramının ölülerini kapsayıp kapsamadığı yani ölmüş kişilerin gerçek kişi olup olamayacağı irdelenmelidir. Bu irdilemedeki referans noktası Türk Medeni Kanunu'ndaki⁹ ("TMK") kişiler hukukuna ilişkin genel hükümlerdir. Keza kişisel veriler de kişilik hakkının bir parçasını oluşturmaktadır¹⁰.

TMK m. 28/1'e göre kişilik ölümle sona ermektedir. Başka bir deyişle ölüm, gerçek kişiliği sona erdirmekte ve böylece gerçek kişiliğin hukuki varlığını ortadan kaldırmaktadır¹¹. Ölümün en önemli hukuki sonuçlarından birisi haklar üzerinde cereyan etmektedir¹². Ölüm anından itibaren ölenin hak kazanması veya borç altına girmesi mümkün değildir. Buna ek olarak kişiye sıkı sıkıya bağlı haklar ölümle sona ermektedir¹³. Kişisel verilerin korunması hakkı da kişiye sıkı sıkıya bağlı bir haktır¹⁴. Bu sebeple

⁶ Explanatory Report – CETS 223 – Automatic Processing of Personal Data (Amending Protocol), 10.X.2018 < [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://rm.coe.int/cets-223-explanatory-report-to-the-protocol-amending-the-convention-fo/16808ac91a](https://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://rm.coe.int/cets-223-explanatory-report-to-the-protocol-amending-the-convention-fo/16808ac91a) >; accessed 13 December 2025.

⁷ Gauthier Chassang, 'What About Post-Mortem Digital Privacy and Personal Health Data Protection?' in Jean Herveg (ed), *Deep Diving into Data Protection: 1979-2019 Celebrating 40 Years of Privacy and Data Protection at the CRIDS (Collection du Crids)* (Editions Larcier 2021) 437.

⁸ Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Kanun Numarası: 6698, Kabul Tarihi: 24.03.2016, RG 07.04.2016/29677.

⁹ Türk Medeni Kanunu, Kanun Numarası: 4721, Kabul Tarihi: 22.11.2001, RG 08.12.2001/24607.

¹⁰ İhsan Erdoğan ve A Dilşad Keskin, *Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku* (Gazi Kitabevi 2019) 278 ve 284; Elif Küzeci, *Kişisel Verilerin Korunması* (Turhan Kitabevi 2019) 382.

¹¹ Turgut Akıntürk ve Derya Ateş, *Türk Medeni Hukuku-Aile Hukuku-İkinci Cilt* (Beta Yayıncılık 2024) 113; Jale Akipek, Turgut Akıntürk ve Derya Ateş, *Kişiler Hukuku* (Beta Yayıncılık 2022) 248.

¹² Mustafa Dural, Tufan Öğüz ve Mustafa Alper Gümüş, *Türk Özel Hukuku Cilt III Aile Hukuku* (Filiz Kitabevi 2010) 21.

¹³ İhsan Erdoğan ve A Dilşad Keskin, *Türk Medeni Hukuku* (Gazi Kitabevi 2020) 322.

¹⁴ Onur Baskın, *Türk Hukuku Bakımından Kişilik Hakkı Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması* (Seçkin Yayıncılık 2021) 53 vd., 70.

ölümle birlikte ilgili kişi¹⁵ açısından kişisel verilerin korunması hakkının da sona erdiği düşünülebilir.

KVKK'nın temel mantığında ilgili kişinin kişisel verileri üzerinde hakimiyetinin ve kontrolünün sağlanması yatmaktadır. Yaşamayan bir kişinin (veya yakınlarının) yaşayan kişilere göre tasarlanmış bu koruma mekanizmasını kullanması mümkün değildir. KVKK'da ölüm anı sonrasında sirayet edecek bir hukuki rejimin getirilmemesi de bu bakış açısını desteklemektedir. Bu kabulde birlikte ölmüş kişilerin KVKK m. 3/1-d'deki "gerçek kişi" kavramının içerisine girmediği sonucuna ulaşılabacaktır¹⁶. Sonuç itibariyle ölmüş kişiye ait kişisel veriler KVKK kapsamında korunmayacaktır¹⁷. Ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğine sahip olan bilgiler ölüm anı sonrasında nitelikleri itibariyle kişisel veri niteliğini kaybedecektir¹⁸. Bu noktada Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmelik¹⁹ ("Yönetmelik") m. 11'e değinilmelidir.

Yönetmeliğin 11. maddesinde ölünün sağlık verilerine yasal mirasçıların ne şekilde erişebileceği düzenlenmiştir²⁰. Maddenin lafzında "kişisel veri" kavramı yerine sadece "veri" ifadesi tercih edilmiştir. Buradan hareketle lafzi bir yorumla ölmüş kişiye

¹⁵ KVKK m. 3/1-ç: "İlgili kişi: Kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi, ... ifade eder".

¹⁶ Hüseyin Murat Develioğlu, *Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Uyarınca Kişisel Verilerin Korunması Hukuku* (On İki Levha Yayıncılık 2017) 31–32; Mesut Serdar Çekin, *Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku* (On İki Levha Yayıncılık 2020) para 85; Çiçek Ersoy Kekevi, 'Genel Kavramlar' in Pınar Çağlayan Aksoy ve Hüseyin Can Aksoy (eds), *Kişisel Verilerin Korunmasına Akademik Bakış - KVKK Akademi Derleme Çalışması* (Ütopya Grafik 2023) 107.

¹⁷ Nafiye Yücedağ, 'Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri' (2017) LXXV İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 765, 766; Ömer Ekmekçi ve diğerleri, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku* (On İki Levha Yayıncılık 2024) 13.

¹⁸ Murat Uçak, 'Kişisel Verilerin Ölümden Sonra Korunması' (2021) VI İstanbul Medeniyeti Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 97, 112.

¹⁹ Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmelik, RG 21.06.2019/30808. Yönetmeliğin kronolojik gelişimin ilişkin bkz. Fatma Koç, *İş İlişkilerinde Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi* (On İki Levha Yayıncılık 2022) 94–96.

²⁰ Ölünün sağlık verilerine erişim

Madde 11:

(1) Ölmüş bir kimsenin sağlık verilerini almaya, veraset ilamını ibraz etmek suretiyle murisin yasal mirasçıları münferit olarak yetkilidir.

(2) Ölmüş bir kimsenin sağlık verileri, en az 20 yıl süre ile saklanır.

ait verilerin nitelikleri itibariyle artık “kişisel veri” olarak kabul edilemeyeceği sonucu çıkarılabilir²¹.

Sistematik yorumla aksi bir bakış açısı ortaya koymak mümkündür. Keza 11. maddenin bulunduğu üçüncü bölümün başlığı “Kişisel Sağlık Verilerine Erişim”dir. Bununla beraber üçüncü bölüm başlığı altındaki maddelerde kimi zaman “kişisel veri”, kimi zaman da sadece “veri” ifadesi kullanılmaktadır. Haliyle yer yer “veri” ifadesinin “kişisel veri” ifadesine karşılık düşeceği şekilde bir kullanıma rastlanabilmektedir. Örneğin Yönetmelik m. 6/1 ve 10’da sadece sağlık verilerinden bahsedilmekte ve “kişisel veri” kavramına yer verilmemektedir. Bu sebeple üçüncü bölüm altındaki düzenlemelerde “veri” ve “kişisel veri” şeklinde bilinçli bir ayrıma gidildiğini söylemek mümkün gözükmemektedir. Bu şekilde bilinçli bir ayrıma gidilmediğinden hareketle Yönetmelik m. 11’de de sadece “veri” kavramına yer verilmesinin aslında kişisel verilere yönelik bir tanımlama olduğu ve böylece ölümlerin kişisel verisi olabileceği şeklinde bir görüş savunulabilir²². Bu bakış açısının TMK ve KVKK’daki sistematik ile uyumsuz olduğu aşikardır. Şayet kanun koyucu TMK ve KVKK’daki normatif kabullere bir istisna getirmek istiyorsa bunu normlar hiyerarşisini dikkate alarak kanun seviyesinde gerçekleştirmeliydi.

Özetle, TMK ve KVKK’daki normatif düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde ölüm anı sonrasında ölmüş kişiye ait veriler KVKK’daki hukuki rejimin dışına çıkmaktadır. Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmelik’teki düzenlemelerin lafzına bakıldığında ise ölmüş kişilerin kişisel verilerinin olmayacağı anlamı çıkmaktadır. Ancak *-her ne kadar karşı görüşte olsak da-* Yönetmelik düzenlemeleri bütün olarak değerlendirildiğinde ve sistematik yorum yapılarak ölmüş kişilerin de kişisel verisinin

²¹ Benzer yönde bkz. Çekin (n 16) para 85, dp. 110. Aynı yönde bkz. “Ölenin sağlık verisinin yasal mirasçısı tarafından talep edilmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 30/06/2020 tarihli ve 2020/507 Sayılı Kararı.

²² Benzer yönde bkz. Eşref Barış Börekçi, *Kişisel Verileri Verme, Yayma Veya Ele Geçirme Suçu (TCK m. 136)* (On İki Levha Yayıncılık 2020) 7. Okumakta olduğunuz çalışmanın yazarlarından birisine ait olan ve atıf yapılan bu diğer çalışmada, ölümlerin kişisel verisi olabileceği hususu dillendirilmiş olsa da ilgili yazar, bu çalışması itibariyle görüş değiştirerek *olan hukuk açısından* ölüm anı sonrasında kişiye ait verilerin kişisel veri özelliğini kaybedeceğini ileri sürmektedir.

olabileceği sonucuna ulaşılabilir. Bu noktaya kadar yaptığımız normatif değerlendirmelerin peşi sıra meseleye ilişkin öğretilerdeki görüşlere değinilmelidir.

B. Öğretilerdeki Görüşler

Öğretilerdeki hakim görüş, *olan hukuk açısından*, ölmüş kişilerin kişisel verilerinin KVKK kapsamında korunmayacağını ancak ölmüş kişiye ilişkin verinin aynı zamanda hayatta olan diğer bir kişiyle bağlantılı olması halinde yine bu verinin KVKK'ya tabi olabileceği belirtmektedir²³. Örneğin ölen kişinin ölüm sebebinin ancak genetik yollarla aktarılabilen hastalıktan kaynaklanması halinde ölüm sebebine ilişkin bu bilgi aynı zamanda hayatta kalan aile fertlerinin kişisel sağlık verileriyle bağlantılı kabul edilebilecektir. Ancak bu ihtimalde altı çizilmelidir ki ölmüş kişinin kişisel verisi KVKK kapsamında korunmamakta ve hayatta olan aile fertlerinin kişisel sağlık verileri KVKK anlamında korumaya tabi kılınmaktadır. *Olmayı gereken hukuk açısından* ise ölen kişiler için KVKK'da bir düzenleme yapılması önerisini savunan ve mevcut durumun yetersiz olduğunu ileri süren bir görüş bulunmaktadır²⁴.

Meseleyi KVKK'nın dışına çıkararak kişilik hakkının sağladığı TMK'daki koruma mekanizmalarına ölüm sonrasında da başvurulabileceğini belirten görüşler

²³ Yücedağ (n 17) 766; Develioğlu (n 16) 31–32; Süleyman Yılmaz ve Vehbi Umut Erkan, 'Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla İntikal Edip Edemeyeceği Sorusunun Kişisel Verileri Koruma Hukuku Kapsamında İncelenmesi' (2020) 11 İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 567, 582; Çekin (n 16) para 85; Uçak (n 18) 112; Ersoy Kekevi (n 16) 107; Buket Günay, *Kişiliğin Korunması Kapsamında Kişisel Verilerin Hukuka Aykırı Kullanılması Nedeniyle Hukuki Sorumluluk* (Seçkin Yayıncılık 2023) 31 vd.; Emel Badur, 'Kişisel Verilerin Kişiliğin Başlangıcı ve Sonu Ötesinde Korunması' (2023) 27 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 3, 16; Ekmekçi ve diğerleri (n 17) 13. Benzer yönde bkz. Kerim Kılıç, 'Kişisel Verilerin Korunması ve 6698 Sayılı Kanun' (Yayınlanmamış Yüksek Lisans, 2016) 7. Hakim görüşüne dayanak teşkil eden kaynak için bkz. Opinion 4/2007 on the concept of personal data of the Article 29 Working Party, Opinion 4/2007 on the concept of personal data, p. 22, < <https://www.pdp.ie/docs/1030.pdf> >; accessed 13 December 2025. Hukuk karşılaştırması açısından GVKT öncesindeki uygulamalar için bkz. Hüseyin Can Aksoy, *Medeni Hukuk ve Özellikle Kişilik Hakkın Yönünden Kişisel Verilerin Korunması* (Çakmak Yayınevi 2010) 20–21. GVKT ise kural olarak ölmüş kişilerin verilerin kişisel verileri için uygulanamamaktadır. Ancak üye devletler ölmüş kişilerin kişisel verilerinin korunması için düzenlemeler getirebilir. Bkz. Recital 27 of GDPR, < <https://gdpr-info.eu/recitals/no-27/> >; accessed 13 December 2025.

²⁴ Uçak (n 18) 113; Badur (n 23) 19–20; Erdem Büyüksağış ve diğerleri, 'Dijital Varlıkların Miras Yoluyla İntikali' (2021) 47 Yargıtay Dergisi 337, 353–354. Ölüm sonrası mahremiyet kavramını felsefi, hukuki ve teknolojik olarak ele alarak yasal bir düzenleme yapılması gerekliliğini dile getiren görüş için bkz. Edina Harbinja, 'Post-Mortem Privacy 2.0: Theory, Law, and Technology' (2017) 31 International Review of Law, Computers & Technology 26, 37.

bulunmaktadır²⁵. Nitekim uygulamada da ölenin hatırasına yönelik saldırılarda TMK m. 25'teki davalar açılabilir²⁶. Bu yaklaşım ise ölüm anı itibariyle kişisel verilerin niteliğinin değişip değişmeyeceğine ilişkin herhangi bir çıkarım yapmaya elverişli değildir. Buna ek olarak aynı yaklaşım KVKK'daki kişisel veri tanımından ayrılmayı sağlayacak bir sonuç doğurmamaktadır.

C. Hukuk Karşılaştırması

Avrupa Birliği ("AB") hukukunda kişisel verilerin korunmasına yönelik temel düzenleme olan Genel Veri Koruma Tüzüğü²⁷ ("GVKT"), ölmüş kişilerin kişisel verilerinin korunmasını kapsam dışı bırakmıştır. Ancak üye devletlerin ölmüş kişilerin kişisel verilerini korumaya yönelik düzenleme yapmasının önünde AB hukuku açısından bir engel bulunmamaktadır²⁸. Her ne kadar artık AB üyesi olmasa da Brexit süreci sonrasında da GVKT ile tam uyum sağlamaya devam eden İngiltere örneğinde²⁹, GVKT ile uyumlu şekilde yürürlüğe koyulan İngiliz (Kişisel) Veri Koruma Kanunu³⁰ m. 3/2'de açıkça kişisel verinin sadece yaşayan insanlara ait olabileceği belirtilmiştir³¹. Aksi bir

²⁵ Görüşler için bkz. Zeynep Rana Demir, 'Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla Geçiş Mümkün Müdür?' in Abuzer Kendigelen ve Saibe Oktay Özdemir (eds), *Prof. Dr. Feyzi Necmeddin Feyzioğlu'nun Anısına Armağan* (On İki Levha Yayıncılık 2020) 163, dp. 4; 178; Uçak (n 18) 104 vd.

²⁶ Ozan Ali Yıldız, 'Şeref ve Haysiyete Yönelik Saldırı Karşısında Kişilik Hakkının Korunması' (2020) 5 Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 3675, 3686. YHGK, E: 2017/1392, K: 2020/542, T: 08.07.2020. Nitekim ölenin hatırası TCK m. 130'daki kişinin hatırasına hakaret suçuyla korunmaktadır. Bu suç kapsamına giren fiiller karşısında TCK m. 131/2 gereğince ölenin belirli derece yakınlarına şikayet hakkı tanınmıştır. Bkz. Ezgi Cankurt, 'Kişinin Hatırasına Hakaret Suçu (TCK m.130)' (2015) 1 Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 147, 171-172; Vakkas Yeğrim, 'Kişinin Hatırasına Hakaret' (2015) 6 Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 455, 489.

²⁷ General Data Protection Regulation, (Genel Veri Koruma Tüzüğü), GDPR.

²⁸ Giorgio Resta, 'Personal Data and Digital Assets after Death: A Comparative Law Perspective on the BGH Facebook Ruling' (2018) 5 EuCML 201, 201.

²⁹ Aysem Diker Vanberg and Maelya Maunick, 'Data Protection in the UK Post-Brexit: The Only Certainty Is Uncertainty' (2018) 32 International Review of Law, Computers & Technology 190, 194.

³⁰ Data Protection Act 2018, (Veri Koruma Kanunu 2018).

³¹ Peter Carey, *Data Protection: A Practical Guide to UK Law* (Oxford University Press 2020) 19; Remigius N Nwabueze and Matthew White, 'Privacy Law and the Dead – A Reappraisal' (2024) 16 Journal of Media Law 468, 479. Anglosakson hukukundaki bu bakış açısının temeli "*actio personalis moritur cum persona*" (kişisel talepler, kişiyle birlikte sona erer) ilkesiyle temellendirilmektedir. Bkz. Edwards and Harbinja (n 1) 119.

örnekte ise Fransız Kişisel Verilerin Korunması Kanunu³² m. 85'te ölmüş kişiye ait kişisel veriler üzerindeki fiillere ilişkin düzenleme yapılmıştır³³.

Kişiler hukuku perspektifinden bakıldığında ise Alman hukukunda ölümle birlikte hukuki kişiliğin kural olarak sona ereceği ve bu sona ermenin kişilik hakkını da sona erdireceği ileri sürülse de³⁴ Alman Anayasa Mahkemesinin içtihadıyla ölünün saygınlığının korunmasına yönelik insan onuruna dayalı genel hukuki yükümlülük sebebiyle kişiliğe yönelik ağır ve insan onurunu zedeleyen davranışlara karşı bir koruma sağlanmaktadır³⁵. Yine de Alman Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ölen kişiler için uygulanamamaktadır³⁶. Ancak bu korumanın yapay zeka ve deepfake teknolojilerinin gelişimi karşısında yetersiz kaldığı ve ölümden sonra da bir tür kişilik hakkı ("*postmortales Persönlichkeitsrecht*") tanınması gerekliliği ileri sürülmektedir³⁷. Buradaki bakış açısı önceki bölümlerde belirtilen Türk hukukundaki hakim bakış açısıyla genel hatlarıyla örtüşmektedir.

³² La loi Informatique et Libertés, (Fransız Kişisel Verilerin Korunması Kanunu).

³³ Régis Chatellier, 'Post-mortem data: is there a digital life after death?' (Laboratoire d'Innovation Numérique de la CNIL, 03 February 2025) < https://linc.cnil.fr/en/Post-mortem_data_is_there_a_digital_life_after_death#:~:text=Article%2085%20of%20the%20French,after%20his%20or%20her%20death > accessed 10 October 2025. Bunun gibi düzenlemelerin paralelinde dijital miras kavramını gündeme gelmiştir. Her ne kadar henüz genel geçer ve üzerinde uzlaşılmış bir tanımı olmasa dijital miras, mirasbırakanın sanal verilerinin tümü şeklinde düşünülebilir³³. Henüz tam anlamıyla bir olgunluğa kavuşmayan bu kavrama dair yürütülen tartışmalar genellikle miras hukuku üzerinden gerçekleşmektedir. Bkz. Çiğdem İleri, "Dijital Miras" - Alman Federal Mahkemesi'nin "Facebook" Kararı Üzerine Bir İnceleme' [2020] Türkiye Barolar Birliği Dergisi 123, 125-126. Tartışmanın kendisi ise ölüm anından sonra ölmüş kişiye ait olan kişisel verilerin bu niteliği korumaya devam edip etmeyeceğine dair bir tespit içermemektedir. Bkz. Resta (n 28) 202 vd.; Badur (n 23) 25; Anita L Allen and Jennifer E Rothman, 'Postmortem Privacy' (2024) 123 Michigan Law Review 285, 292 vd.

³⁴ Bernd Rüthers und Astrid Stadler, *Allgemeiner Teil Des BGB* (21st edn, Beck 2022) para 14.

³⁵ BVerfG, 24.01.1971, 1 BvR 435/68; BVerfG, 22.08.2006 – 1 BvR 1168/04.

³⁶ Ulrich Spies, 'Klinische Krebsregistrierung Aus Sicht Der Tumorzentren Und Postmortaler Datenschutz' (2020) 23 Neue Zeitschrift für Sozialrecht 921, 924.

³⁷ Christian Schertz, 'Postmortales Persönlichkeitsrecht in Zeiten von KI Und Deepfakes' (2025) 78 Neue Juristische Wochenschrift 2801, paras 34, 42.

D. Yargı Kararları

Meseleye ilişkin kararlara bakıldığında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun (“KVKKurulu”) 2019³⁸ ve 2020³⁹ tarihli iki kararı dikkat çekmektedir. Kurul her iki kararında TMK m. 28 ve KVKK m. 3’e referans vererek ölen kişilere ilişkin verilerin KVKK kapsamında korumaya tabi olamayacağına karar vermiştir. Buna ek olarak 2020 tarihli kararında KVKKurulu Yönetmelik m. 11’deki düzenlemeyi yukarıda bahsettiğimiz lafzi yorumla paralel şekilde değerlendirmiştir. Yani KVKKurulu Yönetmelik m. 11’e rağmen ölmüş kişilerin verilerinin KVKK kapsamında korumaya tabi olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Böylece KVKKurulu öğretideki hakim görüşle paralel bir tutum sergilemiştir.

Yakın tarihte Yargıtay 12. Ceza Dairesi de KVKKurulu ve öğretideki hakim görüş ile paralel yönde bir karara imza atmıştır⁴⁰. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi ise öğretideki hakim görüşün aksine, ölmüş kişilere ait kişisel verilerin KVKK’daki korumaya tabi olacağı sonucuna ulaşmıştır⁴¹.

³⁸ “Ölü kişilerin verilerine yakınlarının erişim talebi hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18/09/2019 Tarihli ve 2019/273 Sayılı Kararı.

³⁹ “Ölenin sağlık verisinin yasal mirasçısı tarafından talep edilmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 30/06/2020 tarihli ve 2020/507 Sayılı Kararı. Mülga (1998 tarihli) İngiliz Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında da ilgili kanunun sağladığı koruma rejiminin ölüm anı sonrasında sirayet etmediğine dair İngiliz Üst Mahkemesi İdare Dairesi kararı için bkz. Campbell v Secretary of State, UKUT 372 (AAC 2019).

⁴⁰ Yargıtay 12 CD, 6351/1621, 17.02.2025: “6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde kişisel veri kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi şeklinde tanımlanmıştır. Belirli veya belirlenebilir bir kişiye ait her türlü kişisel verinin, başkasına verilmesi, yayılması ya da ele geçirilmesi, 5237 sayılı TCK'nın 136/1. maddesinde “Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme” başlığı altında suç olarak tanımlanmıştır. Suçun mağduru kişisel verisi, hukuka aykırı olarak bir başkasına verilen, yayılan veya ele geçirilen gerçek kişidir. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 28. maddesindeki kişilik, çocuğun sağ olarak tamamıyla doğduğu anda başlar ve ölümle sona erer şeklinde düzenlenme ile ölüm ile kişiliğin son bulacağı düzenlenmesi uyarınca ölen S...’in babası ve kardeşi olan I... ve S....’un mağdur sıfatı bulunmadıkları gibi...”.

⁴¹ Yargıtay 12 HD, 11539/3731, 25.05.2023: “... şikayetçi alacaklı tarafın şikayet konusu yaptığı müdürlük ret kararına ilişkin yukarıda açıklanan talebinin takip borçlusunun murisleri de olsalar icra takibi ile ilgisi olmayan borçlunun babası hakkında mal varlığı sorgulamasının yapılmasının Anayasadaki temel hak ve özgürlüklere aykırı olduğu gibi, ... 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda “Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi” şeklinde tanımlanan ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 135-139. maddelerinde de koruma altına alınan kişisel verilerin korunması kanuna aykırılık teşkil edeceği gerekçesi ile Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun HMK'nın 353/1-b-1 maddesi uyarınca esastan reddine karar verilmiştir. ... Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının ... ONANMASINA ...”. Kararda karşı oy bulunmaktadır: “... Borçlunun vefat eden anne ve babasının vefat sonrası kişisel hakkı bulunmayacağı gibi, mal varlığında mirasçısı olan borçluya geçmiş olur. İcra müdürünün borçlunun murisinin mal varlığı sorgulaması yapma görev ve

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (“AİHM”) ise ölenin özel hayatının ölümünden sonra olumsuz şekilde etkilenemeyeceğine hükmetmiş⁴² ve ölen kişiden DNA örneği alınmasının AİHS m. 8 kapsamında bir müdahale oluşturduğu sonucuna varmaya hazır olmadığını ifade etmiştir⁴³. Buna ek olarak AİHM içtihatlarından ölen kişinin haklarına yönelik kişisel veri temelli etkili bir koruma sağlandığı ve kategorik olarak ölen kişinin kişisel verisinin olabileceği sonucuna ulaşamamaktadır⁴⁴. Alman Federal Mahkemesi ise 2018 yılında verdiği Facebook kararında kişisel verilerin korunması açısından ölmüş kişilere GVKT’nin uygulanamayacağı sonucuna ulaşmıştır⁴⁵.

Özetle, yargı kararlarında nicelik itibariyle öğretideki hakim görüşle paralel bir bakış açısı takip edilmektedir. Buna rağmen her ne kadar istisnai olsa da hakim görüşün aksi yönde kararlar mevcuttur. Kararlardaki bu farklılık ise yoruma açık bir meselenin somut olaylardaki ihtiyaca binaen değişiklik göstermesi gibi olağan şekilde karşılanabilecek bir nosyon içermemektedir. Kararlardaki bu farklılık maalesef ki hukuki belirliliği ortadan kaldırmaktadır. Hukuki belirliliğin ortadan kalktığı böylesi bir durum karşısında ise çelişkili kararlar neticesinde ortaya çıkan durumun hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu sonucuna ulaşılabilir⁴⁶.

yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu sorgulamanın Anayasanın 20 maddesinde düzenlenen temel hak ve hürriyete aykırılık oluşturması söz konusu değildir. Borçlu olan mirasçılara, murise ait taşınmaz intikalleri yapılmamış olsa bile elbirliği mülkiyeti haline dönüşen taşınmaz hisseleri üzerine İİK’nın 94 maddesine göre haciz konulabilir. İİK 121 maddesine göre satışı yapılabilir. Bu nedenle şikayetin reddi kararına yönelik istinaf isteminin esastan reddi kararı kaldırılarak, İlk Derece Mahkeme kararının bozulması görüşünde olduğumdan çoğunluk görüşüne katılamıyorum”. Benzer yönde bkz. Yargıtay 12 HD, 4/1126, 23.02.2023.

⁴² Jäggi v. Switzerland, (2006) 58757/00.

⁴³ The Estate Of Kresten Filtenborg Mortensen v. Denmark (2006) 1338/03. Bir başka AİHM kararında bir rahibin karıştığı çocuğun istismarı isnadına konu vaka sebebiyle rahibin ölümünden sonra yapılan haber konu olmuştur. Kararda doğrudan kişisel verilerin korunması üzerinden bir analiz yapılmamış ancak unutulma hakkına dikkat çekilmiştir. Bkz. M.L. v. Slovakia (2022) 34159/17.

⁴⁴ Ondrej Hamulak, Hovsep Kocharyan and Tanel Kerikmäe, ‘The Contemporary Issues of Post-Mortem Personal Data Protection in the EU After GDPR Entering into Force’ (2020) 11 Czech Yearbook of Public and Private International Law 225.

⁴⁵ Bundesgerichtshof, III ZR 183/17, 12.07.2018, §67.

⁴⁶ Benzer yönde bkz. Mehmet Gürler, ‘Türk Ceza Kanunu’ndaki Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suçlar Bakımından Hukuka Uygunluk Sebepleri’ (2025) 11 Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 979, 1003. Bahsettiğimiz sorunun çözümüne ilişkin öneriler çalışmamızın kapsamının dışında kaldığı için bu yönde bir öneri sunmamaktayız.

E. Ara Değerlendirme

Biz de, *olan hukuk açısından*, hukuki yeknesaklığın sağlanabilmesi için kişisel veri kavramı tanımlanırken KVKK m. 3'teki düzenlemenin dikkate alınması gerektiğini, bu sebeple kişisel verinin unsurlarından birisinin gerçek kişiye ait olma gerekliliği olduğunu, gerçek kişiliğin ise ölümle birlikte sona erdiğini, kişisel verilerin korunması hakkının kişilik hakkı ile bu açıdan örtüştüğünü, bu örtüşme neticesinde kişiye sıkı sıkıya bağlı bir hak olan kişisel verilerin korunması hakkının da ölümle birlikte sona erdiğini, bu sebeple ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğinde olan verilerin ölüm anı sonrasında bu niteliğini kaybettiğini, ölüm anı itibarıyla bu verilere ilişkin hukuki korumanın kişisel verilere özgülenmiş normlara göre yapılamayacağına dair yukarıda detaylandırdığımız tespitlere katılmaktayız⁴⁷. Bu açıdan hakim görüşü desteklemekteyiz. Ölüm anı sonrasında artık ölüye ait verilerin kişisel veri niteliğini taşımadığını ileri sürsek de kavram kargaşası yaratmamak adına çalışmamızın ilerleyen bölümlerinde “ölüye ait kişisel veri” vb. ifadelerle yer verilecektir.

Çalışmamızın kapsamının ceza hukukuna odaklanması sebebiyle *olması gereken hukuk açısından* bir çözüm önerisi sunmamaktayız. KVKK'nın yaşayan kişilerin kullanabileceği koruma mekanizmalarına sahip olduğunun altını bir kez daha çizmekteyiz. Ancak sanallaşmanın, dijital ayak izlerinin, deepfake vb. teknolojilerin giderek yaygınlaştığı günümüzde ölüm sonrasında kişisel verilerin korunması konusunda normatif bir ihtiyacın olduğu ve bu açıdan bir koruma rejiminin getirilmesine yönelik öneriyi de desteklemekteyiz. Bu destekleme kapsamında ileride atılabilecek adımlara ilişkin önerilere “sonuç” başlığından bir önceki başlık olan “değerlendirme” başlığı altında yer vermekteyiz.

Ara değerlendirmenin kişisel verilerin korunmasına özgülenmiş suçlar açısından ne anlam ifade edeceği ise çalışmanın birinci ana meselesini oluşturmaktadır.

⁴⁷ Bu tespitlerimiz ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğinde olan veriler üzerindeki hukuka aykırı fiillerin ölüm anı sonrasında boşa çıkacağı sonucunu doğurmamaktadır. Keza bu tür fiillerin gerçekleştiği sırada fiile konu değer kişisel veri olduğu takdirde ilgili kişinin daha sonradan hayatını kaybetmesi fiilin hukuka aykırılığını ortadan kaldırmayacaktır.

II. BİRİNCİ ANA MESELE: ÖLÜM ANI ÖNCESİNDE KİŞİSEL VERİ NİTELİĞİNE SAHİP BİLGİLERİN ÖLÜM ANI SONRASINDA HUKUKA AYKIRI BİR FİİLE KONU OLMASI, KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA ÖZGÜLENMİŞ SUÇ TIPLERİNİ (TCK M. 135, 136 VE 138) OLUŞTURUR MU?

A. Genel Değerlendirme

Kişisel verilerin korunmasına özgülenen üç suç tipi vardır. Bunlar kişisel verilerin kaydedilmesi (TCK m. 135), verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme (TCK m. 136) ve verileri yok etmemedir (TCK m. 138). Çalışmamızın meselesi açısından bu suç tiplerinin maddi unsuru önemlidir. Maddi unsurun kendi alt parçalarına bakıldığında suçun (maddi) konusu ve mağduru açısından bir tespit yapılmalıdır. Suçun (maddi) konusu, suç tipinde gösterilen eylemlerin üzerinde gerçekleştiği şeydir⁴⁸. Bu üç suç tipinin konusu da haliyle “kişisel veri”dir⁴⁹. Mağdur ise suçun (maddi) konusunun ait

⁴⁸ Mahmut Koca ve İlhan Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Adalet Yayınevi 2024) 623.

⁴⁹ Köksal Bayraktar, *Özel Ceza Hukuku - Cilt III - Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar* (TCK m. 106-140) (On İki Levha Yayıncılık 2018) 637; Zeynel T Kangal, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması* (On İki Levha Yayıncılık 2019) 62, 99, 159; Mahmut Koca, ‘Kişisel Verileri Yok Etmeme Suçu (TCK m. 138)’ in Mahmut Koca (ed), *Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan* (Seçkin Yayıncılık 2020) 623; Mehmet Maden, *Ceza Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması* (Adalet Yayınevi 2021) 46, 92, 122; Koca ve Üzülmüş (n 48) 624, 642, 657. Aksi yönde bir değerlendirme olarak kişisel verinin sanallığı ve cismani dünyada fiziki bir karşılığının olmamasına dayalı olarak TCK m. 138’teki suç tipinin maddi konusunun kişisel veri olamayacağına dair görüş için bkz. Gülce Ecem Uçar, ‘5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Verileri Yok Etmeme Suçu’ (2025) 74 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 319, 336. Bu karşı görüş her ne kadar TCK m. 138 özelinde bir değerlendirme olarak ele alınsa da TCK m. 135 ve 136 açısından da aynı sonuca varacak bir gerekçelendirmeye sahiptir. TCK m. 138’in madde başlığında ve metnin “kişisel veri” kavramı yerine sadece “veri” ifadesinin geçmesi ve kanunilik ilkesi sebebiyle suçun (maddi) konusunun her türlü veri olabileceğine ilişkin görüş için bkz. Yavuz Erdoğan, ‘Kişisel Verilerin Korunması Bakımından Türk Ceza Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi (Madde 135, 136, 137, 138)’ (2013) 8 Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 569, 624. Karşı görüş için bkz. Ozan Selek, *Kişisel Verilerin Korunması ve Verileri Yok Etmeme Suçu* (On İki Levha Yayıncılık 2021) 126. Yazar sistematik yorum neticesinde TCK m. 138’de suçun (maddi) konusunun her türlü veri değil sadece kişisel veri olduğu görüşündedir.

olduğu kişi veya suçla korunan hukuki menfaatin sahibidir⁵⁰. Bu sebeple bu üç suç tipinin mağduru kişisel verinin ait olduğu ilgili kişidir⁵¹.

Kişisel verilerin sadece hayatta olan kişiye ait olabileceği kabulüyle yola çıkıldığında TCK m. 135-138 açısından ölmüş kişilere ait veriler bu üç suç tipinin konusunu oluşturamayacaktır. Bununla paralel olarak bu üç suç tipinin mağduru da ölmüş kişiler olamayacaktır. Böylece ölmüş kişilere ait veriler üzerinde hukuka aykırı şekilde gerçekleştirilen kaydetme, verme, yayma, ele geçirme ve yok etmeme şeklindeki davranışlar bu üç suç tipini oluşturmayacaktır. Suçun (maddi) konusunun yokluğunda ise ancak işlenemez suç gündeme gelecektir.

İşlenemez suç, *olan hukuk açısından*, Türk hukukunda cezalandırılmamaktadır⁵². Örneğin (A), sokakta yürüyen (B)'nin fotoğrafını çeker. (B), fotoğrafının çekildiğinden habersizdir. Aradan yıllar geçer ve (B) ölür. Ölüm haberini alan (A) arşivdeki fotoğrafları arasından (B)'nin sokakta yürüdüğü sırada çektiği bu fotoğrafını taziye amacıyla herkese açık sosyal medya hesabında paylaşır. Bu örnekte fotoğrafı çekme davranışı kaydetme fiiline karşılık düştüğü için TCK m. 135 oluşacaktır. Ancak ölüm anı sonrasında ölmüş kişiye ait olan ve bir zamanlar kişisel veri niteliğine sahip olan fotoğrafın paylaşılması ise

⁵⁰ İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Seçkin Yayıncılık 2024) 226; Veli Özer Özbek ve diğerleri, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Seçkin Yayıncılık 2024) 219; Tuğrul Katoğlu, 'Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları' (2012) 61 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 657, 662; Eylem Baş, *Ceza Hukukunda Fail ve Mağdur* (Seçkin Yayıncılık 2021) 657 vd.; Enes Yılmaz, *Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Mağdur* (Adalet Yayınevi 2024) 253 vd.

⁵¹ KVKK m. 3/1-ç: "İlgili kişi: Kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi, ... ifade eder". İbrahim Korkmaz, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması* (Seçkin Yayıncılık 2019) 398, 460 ve 499; Sinem Göçmen Uyarer, *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması* (Seçkin Yayıncılık 2020) 194; Rıza Saka, Ramazan Çağlayan ve Mahmut Koca, *Avrupa Birliği Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verilerin İmhası* (Seçkin Yayıncılık 2020) 417; Hasan Sınar, *Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması* (Der Yayınları 2023) 21; Veli Özer Özbek, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, *Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Seçkin Yayıncılık 2024) 593, 603 ve 610. TCK m. 135 açısından tüzel kişilerin de mağdur olabileceği ve TCK m. 138 açısından mağdurun toplum olduğuna ilişkin aksi yöndeki görüşler için bkz. Şaban Cankat Taşkın, *Bilişim Suçları* (Beta Yayıncılık 2008) 11; Murat Volkan Dülger, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku* (Hukuk Akademisi 2018) 314 ve 362.

⁵² Büşra Erdem, *İşlenemez Suç* (On İki Levha Yayıncılık 2022) 23, 241, 242; Devrim Aydın, 'Suça Teşebbüs' (2006) 55 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 85, 103.

TCK m. 136'yı oluşturmayacaktır⁵³. Bu bakış açısı önceki bölümlerde ele alınan hakim görüşün doğurduğu sonuçtur⁵⁴.

Hakim görüşün ceza hukukuna uyarlandığı bir önceki paragraftaki bakış açısı, suçun (maddi) konusundan mağdurun belirlenmesi şeklinde bir metodu içermektedir. Oysaki mağdurun unsurlarına ilişkin ceza hukukunun mevcut yapısı aynı sonuca ulaşmaya imkan vermektedir. Yani hakim görüşün vardığı sonuca doğrudan mağdurun kavramsal tanımından -suçun (maddi) konusuna ilişkin herhangi bir belirleme yapmaksızın- ulaşmak mümkündür. Bu imkanı sağlayan ise ceza hukuku öğretisinde mağdurun sağlanması gereken bir özellikten kaynaklanmaktadır. Bu özelliği detaylandırılalım.

Öğretide şayet suçun mağduru gerçek kişiye (yani toplum değilse) fiilin gerçekleştiği sırada mağdurun hayatta olması gerektiği vurgulanmaktadır⁵⁵. Başka bir deyişle -suçun mağdurunun gerçek kişi olabildiği suçlarda- fiilin gerçekleştiği sırada zaten ölmüş olan kişi, mağdur olamayacaktır. Bu sebeple ölmüş kişilerin kişisel verisinin olup olamayacağı tartışmasından arı olarak fiilin gerçekleştiği sırada ölmüş bir kişinin mağdur olamayacağı kabulü ile yola çıkılabilir⁵⁶. Bu durumda kişisel verilerin

⁵³ Bu örnekte suçun oluşmamasına ilişkin ek bir gerekçe olarak suçun manevi unsurunun oluşmadığı da ileri sürülebilir.

⁵⁴ Alman Ceza Kanunu m. 126a'da yer alan kişisel verilerin tehlike yaratacak şekilde yayılması suçunda da "verilerin yaşayan bir insana ait olması gerekir". Bkz. Jens Puschke, 'StGB § 126a Gefährdendes Verbreiten Personenbezogener Daten' in Volker Erb and Jürgen Schäfer (eds), *Münchener Kommentar zum Strafgesetzbuch: StGB Band 3: §§ 80-184* (5. Auflage, CHBeck 2025) para 13.

⁵⁵ Bahri Öztürk ve Mustafa Ruhan Erdem, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku* (Seçkin Yayıncılık 2024) 204; Berrin Akbulut, *Türk Ceza Hukuku Temel Bilgiler* (Seçkin Yayıncılık 2024) 156; Mehmet Emin Artuk ve diğerleri, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Adalet Yayınevi 2017) 303; Özgenç (n 50) 227–228. Benzer sonuca varacak şekilde bkz. Sulhi Dönmezer ve Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku c. II* (Der Yayınları 2019) paras 841, 844. Suçun mağdurunun tüzel kişi olup olamayacağı ise öğretide tartışmalı bir husustur. Çalışmanın odağının dışına çıkmamak açısından bu hususa ilişkin bir açıklama getirilmemiştir. Uygulamada ise tüzel kişilerin mağdur olabileceği kabul edilebilmektedir. Bkz. Yargıtay 13 CD, 4056/7020, 03.03.2014: "mağdurun katılan sıfatını alabileceği surette suçtan zarar gördüğü konusunda araştırma yapmayı gerektirecek bir tereddüt bulunmadığı görülmekle, CMK'nın 237/2. maddesi uyarınca suçtan zarar gören müşteki B... Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin davaya katılmasına ...".

⁵⁶ Ölmüş kişinin mağdur olup olamayacağı konusu kişinin hatırasına hakaret suçunda (TCK m. 130) da gündeme gelmektedir. Bu tartışmalarda dahi ölünün hatırasına hakaret suçu bağlamında ölen kişinin mağdur sıfatını taşıyacağına dair bir tespiti rastlanmamıştır. Tartışmalar için bkz. Yeğrim (n 26) 446–447; Cankurt (n 26) 152–153. Bu tartışmalara temel oluşturan ETCK dönemindeki tartışmalar için bkz. Sahir Erman, *Hakaret ve Sövme Suçları* (İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi 1989) 45–61. Benzer bir tartışma 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı

korunmasına özgülünen suçlarda fiilin gerçekleştiği sırada kişisel verinin ait olduğu (ilgili) kişi hayatta değilse suçun mağduru sıfatı tesis edilemeyecektir⁵⁷. Haliyle bu çıkarım açısından ölmüş kişinin kişisel verisinin olup olamayacağı tartışması bir önem arz etmemektedir.

Her ne kadar öğretilde dillendirilmese de hakim görüşün aksini savunacak olası bir aksi görüş ihtimalini ele almak faydalı olacaktır. Olası aksi görüş, kişisel verilerin ölüm anı sonrasında da kişisel veri niteliğini koruduğu ancak KVKK'daki rejimin bu kişisel verilere uygulanamayacağı şeklindeki bir kabulle yola çıkabilir. Böylesi bir olası kabul, genel kural olarak TMK m. 28 ve KVKK m. 3/1-d ile oluşturulan çerçeveyi değil, istisnai düzenleme olan ve kanun seviyesindeki düzenlemelerle çelişkili olan Yönetmelik m. 11'i dikkate alacak ve önceki bölümlerde bahsettiğimiz sistematik yorumla hareket edecektir. Bu olası görüşün TCK m. 135-138 açısından nasıl bir sonuç doğurabileceği irdelenmelidir.

Bir fiile konu olan kişisel verinin belli sebeplerden ötürü KVKK'nın kapsamı dışında kaldığı durumlar olabilir. Bu duruma sebep olabilecek birçok örnek verilebilir: KVKK'nın coğrafi sınırı⁵⁸, kişisel veri üzerinde gerçekleşen fiilin KVKK m. 3/1-e'deki işleme tanımına girmemesi, KVKK m. 28/1'deki hallerin varlığı vb. Bu örneklerin daha iyi anlaşılması açısından sırayla somutlaştırmakta fayda vardır.

KVKK'nın coğrafi sınırı: Kişisel veri işleme faaliyetinin bütün unsurlarıyla Almanya'da gerçekleştiği bir olay, KVKK'nın coğrafi sınırı dışında kabul edilmektedir.

Kanunu ("MİT Kanunu") m. 27/2'de de söz konusudur. İlgili fıkra düzenlenmiş MİT mensuplarının veya yakınlarının kimliklerinin ifşa edilmesi suçunda sayılan kişilerin ölümü sonrasında da bu suçun işlenmesinin mümkün olup olmadığı yazmamaktadır. Bu suç tipinin kişilik hakkı temelli bir yaklaşımla ele alınması halinde ölüm anından itibaren bu suç tipinin uygulanması mümkün olmayacaktır. Ancak korunan değer, istihbarat faaliyetinin gizlilik içinde yürütülmesi temelliyse bu durumda ölüm anından sonra da MİT m. 27/2 uygulanama alanı bulabilecektir. Bkz. Neslihan Can, *Kolluk ve Adli Makamlar Tarafından İşlenen Kişisel Verilerin Korunması* (On İki Levha Yayıncılık 2021) 66. Mağdur açısından aksi yönde bkz. Soner Hamza Çetin, 'MİT'in Görev ve Faaliyetine İlişkin Bilgi ve Belge Üzerinde Suç İşlenmesi İle MİT Mensuplarının Kimliklerinin İfşa Edilmesi ve Kimlikleri Üzerinde İşlenen Sahtecilik Suçu (2937 Say. Kanun m. 27/1 ve 2)' (2020) 65 İzmir Barosu Dergisi 65, 92.

⁵⁷ Aynı yönde bkz. Korkmaz (n 51) 398–399. TCK m. 135 ve 136 açısından aynı yönde bkz. Kangal (n 49) 62, 99. TCK m. 135 açısından aynı yönde bkz. Kerim Çakır, 'Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135)' (2020) 8 Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 569, 581. TCK m. 136 açısından aynı yöndeki karar için bkz. Yargıtay 12 CD, 6351/1621, 17.02.2025.

⁵⁸ 5326 sayılı Kabahatler Kanunu m. 6'nın göndermesiyle TCK m. 8 dikkate alınmaktadır.

Oysaki Almanya'da gerçekleşen bu hukuka aykırı kişisel veri işleme faaliyeti suç teşkil ettiği takdirde fail ve/veya mağdurun Türk vatandaşı olması halinde şahsiliği ilkesi gereğince Türk makamlarının yargılama yetkisi gündeme gelebilmektedir (TCK m. 11-12).

Kişisel veri üzerinde gerçekleşen fiilin KVKK m. 3/1-e'deki işleme tanımına girmemesi: KVKK m. 3/1-e gereğince sadece duyu organları yoluyla kişisel verilerin öğrenilmesi, kişisel veri işleme olarak kabul edilmemektedir. Oysaki böylesi bir fiil -her ne kadar öğretide ve yargı kararlarında tartışmalı olsa da- TCK m. 136 kapsamında ele geçirme olarak gündeme gelebilmektedir⁵⁹.

KVKK m. 28/1'deki hallerin varlığı: KVKK m. 28/1-d gereğince kişisel verinin bir savcı tarafından soruşturma kapsamında işlenmesi halinde bu işleme faaliyetine KVKK uygulanmayacaktır. Ancak savcının bu tür bir faaliyetine KVKK açısından böyle bir istisna getirilse de şartlarının varlığı halinde böylesi bir fiil TCK m. 135-138 açısından suç teşkil edebilir.

Demek ki KVKK'nın kapsam dışı bıraktığı kişisel veri işlemleri -şayet şartları sağlanıyorsa- TCK m. 135-138 gereğince suç teşkil edebilir ve KVKK'nın coğrafi sınırı dışında kalsa dahi Türk makamlarının yargılama yetkisi gündeme gelebilir. Haliyle ölmüş kişilerin verilerinin kişisel veri özelliğini kaybetmeyeceği savunulursa -her ne kadar bu veriler KVKK m. 3 anlamında kişisel veri olmasa da- bu veriler üzerindeki hukuka aykırı fiillerin TCK m. 135-138'deki suçları oluşturması gündeme gelebilir.

Karşı görüş olarak ileri sürdüğümüz bu olası görüşe katılmamaktayız. Çünkü *bizce de* suçun mağdurunun gerçek kişi olabileceği suçlarda mağdur sıfatının kazanılabilmesi için suçun işlendiği anda mağdur hayatta olmalıdır. Bu kabul ise beraberinde TCK m. 135-138 arasındaki suç tiplerinde ölmüş kişilere ait verilerin bu suçları oluşturmayacağı sonucunu doğurmaktadır⁶⁰. Farklı bir bakış açısı getirerek ölmüş

⁵⁹ Eşref Barış Börekçi, 'Kişisel Verilerin Duyu Organları Vasıtasıyla Hukuka Aykırı Olarak Aktarımının TCK m. 136 Açısından Değerlendirilmesi' (Kadir Has Hukuk Bülteni, 30 Aralık 2024) < <https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/131> >; 10 Aralık 2025.

⁶⁰ Nitekim TCK m. 136 açısından Yargıtay 12. Ceza Dairesi de aynı görüştedir. Bkz. Yargıtay 12 CD, 6351/1621, 17.02.2025. Kararın detayları "İkinci Ana Mesele" başlığı altında "İkinci Etkinin Uzantısı" alt başlığında ele alınmıştır.

kişilerin teknik olarak kişisel verisi olabileceği yönündeki görüşü bir an için kabul etsek dahi TCK m. 135-138 arasındaki suç tiplerinde mağdurun hayatta olması şartı aranacağı için yine de ölmüş kişilerin kişisel verileri üzerinde yapılan hukuka aykırı davranışların bu suçları oluşturmalarının mümkün olmadığı *kanaatindeyiz*.

B. TCK m. 138 Bağlantılı Sorunlar

“Genel değerlendirme” bölümünde belirttiğimiz üzere verileri yok etmeme (TCK m. 138) suçunda suçun (maddi) konusunun kişisel veri olabileceği yönündeki görüşe katıldığımızı belirtmiştik. Bu görüşe iştirak etmemizin sebepleri TCK m. 138’in düzenlendiği bölüm başlığının “özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar” olması, belirli ya da belirlenebilir bir gerçek kişi ile bağlantısı bulunmayan (yani kişisel veri özelliği taşımayan) bir verinin özel hayata karşı suçlar başlığı altında korunamayacağı, şayet kanun koyucunun her türlü veriyi bu suç tipine dahil etmek isteseydi suç tipinin “bilgi alanında suçlar” başlığı altında düzenleyeceği, her ne kadar madde metnine dahil olmasa da TCK m. 138’in gerekçesinde her türlü veri yerine sadece kişisel veriden bahsedilmesi ve KVKK m. 17’de TCK m. 138’e gönderme yapılmasıdır⁶¹. Bununla birlikte *olması gereken hukuk açısından* madde metninde ve başlığında “veri” ifadesi yerine “kişisel veri” kavramına yer verilmesi gerektiğini belirten karşı görüşe bu yönüyle *iştirak etmekteyiz*⁶². *Olan hukuk açısından* kabul ettiğimiz görüşü, “ön mesele” bölümündeki ikili bakış açısına (yani ölüm anından sonra kişisel verinin olup olamayacağına) göre irdeleyelim.

Hatırlatma mahiyetinde *birinci görüşe* göre ölüm anı itibariyle hukuki kişilik sona erecek ve ilgili kişisel veri bu özelliğini kaybederek sadece veri özelliğini koruyacaktır. TCK m. 138’in (maddi) konusu kişisel veri olduğu için ölümden önce (KVKK tabiriyle) işlenen kişisel verinin bu özelliği ölüm anı itibariyle ortadan kalkacak ve ilgili değer veri haline gelecektir. Yani ölüm anından önce işlenen kişisel veri, ölüm anı itibariyle bu özelliğini kaybettiği için kanunların belirlediği süreler geçmiş olmasına rağmen bu

⁶¹ Benzer yönde bkz. Selek (n 49) 126.

⁶² Erdoğan (n 49) 624.

verileri yok etmekle yükümlü olan görevlinin bu yükümlülüğünü yerine getirmemesi TCK m. 138 anlamında suç teşkil etmeyecektir⁶³.

Bir önceki paragraftaki bakış açısını somutlaştıralım. Örneğin bir sözleşmede ölüm anı itibariyle ölüm anından önce kişisel veri niteliğinde olan verilerin bir sistemden silineceğine yönelik bir madde akdedilebilir veya kanunda birtakım kişisel verilerin belli bir süre sonra re'sen yok edileceği düzenlenebilir. Ancak bu yükümlülüklerin getirilmesi ihtimalinde dahi ölüm anı itibariyle ilgili veriler, kişisel veri niteliğini kaybedeceği için TCK m. 138'in gündeme gelmesi mümkün değildir. Birinci görüşe dayalı olarak bu noktaya kadar belirttiğimiz sistematik, ölüm anından sonra kişisel verilerin hiçbir zaman yok edilmemesi sonucunu doğurmaya elverişlidir. En azından bu tür fiiller için TCK m. 138'in anlamını kaybettiği söylenebilir. Bu sonucun problemli olduğu aşıkardır.

Aynı problem KVKK m. 7 temelli kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi meselesinde de geçerlidir. Keza KVKK m. 17/2⁶⁴ gereğince KVKK m. 7'ye aykırı olarak kişisel verileri silmeyen veya anonim hâle getirmeyenler TCK m. 138'e göre cezalandırılacaktır. Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesi başlıklı KVKK m. 7'deki bu eylemlerin konusunu "kişisel veri" oluşturmaktadır. Haliyle ölüm anı sonrasında kişisel veri niteliğinin kaybolacağı sonucuna varıldığında KVKK m. 7'nin uygulanabilirliği ortadan kalkmaktadır. Yani hukuka uygun olarak işlenmesine rağmen işlenme sebebinin ortadan kalkıp kalkmamasına bakılmaksızın ölen kişilerin işlenen kişisel verilerinin silinmemesi veya anonim hale getirilmemesi KVKK m. 17/2'nin yönlendirmesiyle TCK m. 138'e tabi olmayacaktır.

Örneğin 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu⁶⁵ m. 5/10'da sisteme kayıtlı olan parmak izi ve fotoğrafların kişinin ölümünden sonra on yıl geçmesi halinde

⁶³ Tabii ki aynı fiil, başkaca suç tipini oluşturabilir. Örneğin failin kamu görevlisi olduğu durumda görevi kötüye kullanma (TCK m. 257) gündeme gelebilir.

⁶⁴ KVKK m. 17/2'deki düzenlemenin TCK m. 138'den bağımsız bir suç tipi olup olmadığına ilişkin tartışmalar için bkz. Elif Beyza Akkanat Öztürk, 'KVKK m. 17/2 İle Mukayeseli Olarak Kişisel Verileri Yok Etmeme Suçuna (TCK m. 138'e) Dair Hukuki Problemlerin Değerlendirilmesi' (2023) 11 Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 3, 11–13.

⁶⁵ Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu, Kanun Numarası: 2559, Kabul Tarihi: 04.07.1934, RG 14.07.1934/2751.

sistemden silineceği belirtilmiştir. Sistemde bulunan ve belirli/belirlenebilir gerçek kişiye ait parmak izi ve fotoğraf kişisel veridir⁶⁶. Ancak ölüm anı itibarıyla parmak izi ve fotoğraflar kişisel veri özelliğini kaybedecektir. Bu durumda on yıl içinde bu verileri sistemden silmekle yükümlü olan görevlinin silme eylemini gerçekleştirmemesi KVKK m. 7 veya TCK m. 138'e tabi olmayacaktır⁶⁷. Çünkü artık ortada bir kişisel veri yoktur. Bu sebeple de ilgili görevli hakkında görevi kötüye kullanma suçu (TCK m. 257) veya disiplin sorumluluğu gündeme gelebilir.

Bu problemli durum karşısında akla gelen ilk çözüm kişisel veri olma özelliğinin silme, yok etme veya anonimleştirme yükümlülüğünün doğduğu anda değil ilgili kişisel verinin işlendiği anda aranması olabilir. Ancak TCK m. 138 ve KVKK m. 7'nin lafzı bu bakış açısını yansıtmaya elverişli değildir. Problemin çözümüne ilişkin bütüncül önerilerimiz ise ilerleyen bölümlerde "değerlendirme" başlığı altında ele alınmıştır.

Her ne kadar katılmasak da "ön mesele" bölümünde dillendirdiğimiz ikinci görüş, ölümle birlikte kişisel veri özelliğinin kaybedilmeyeceğini ileri sürmekteydi. Bu halde TCK m. 138'deki suçun (maddi) konusu kişisel veri olabileceği için ikinci görüşün kabulü halinde TCK m. 138'in fonksiyonu ortadan kalkmayacak ve ilgili suç tipi anlamını kaybetmeyecektir. Kanun koyucu bu ihtimali düşünerek -yani TCK'nın yapımı aşamasında, 11 yıl sonra yürürlüğe girecek KVKK'daki kişisel veri tanımına tahayyül ederek ortaya çıkabilecek sorunları yıllar öncesinden öngörerek- TCK m. 138'i düzenlememiştir. Keza TCK'nın yürürlüğe girdiği yıl (2005) itibarıyla KVKK gibi kişisel verilerin korumasına ilişkin kapsayıcı ve genel bir kanun yürürlükte değildi. KVKK'nın yürürlük tarihine (2016) kadar geçen zamanda yargı kararlarında -her ne kadar muhalefet serhinde olsa da- kişisel verinin tanımının dahi belirsiz olduğu belirtilmekteydi⁶⁸. Böylesi bir belirsizliğe rağmen kanun koyucunun bilinçli bir tercih yaptığı kanaatinde değiliz.

⁶⁶ Gamze Yıldız Tarman, *Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında Verileri Yok Etmeme Suçu* (Adalet Yayınevi 2023) 139.

⁶⁷ Aksi yönde bkz. ibid.

⁶⁸ Yargıtay 12 CD, 607/16665, 07.07.2014; Yargıtay 12 CD, 27402/15379, 23.06.2014.

III. İKİNCİ ANA MESELE: ÖLÜM ANI ÖNCESİNDE KİŞİSEL VERİ NİTELİĞİNE SAHİP BİLGİLERİN ÖLÜM ANI SONRASINDA HUKUKA AYKIRI BİR FİİLE KONU OLDUĞU YÖNÜNDEKİ İSNADIN CEZA MUHAKEMESİ HUKUKUNA ETKİSİ NEDİR?

Önceki bölümde hakim görüşe göre ölüye ait kişisel veri üzerinde gerçekleştirilen hukuka aykırı davranışların TCK m. 135-138'i oluşturmayacağını ve hakim görüşe karşı -her ne kadar katılmasak da- nasıl olası bir karşı görüş getirilebileceğini belirttik. Bu başlık altında bu bakış açılarının ceza muhakemesi hukukuna nasıl etki edeceğine değinilecektir. Bu etkiyi ortaya koyabilmek için ceza hukuku ile ceza muhakemesi hukuku arasındaki bağlantıya değinilmelidir.

Belli bir fiilin suç oluşturup oluşturmadığı veya iddianame düzenlemek için aranan yeterli şüpheyi sağlayıp sağlamadığının tespiti ceza muhakemesi hukuku sürecinde verilecek bir hüküm veya kararlar ortaya çıkmaktadır. Bu karar/hükmün ortaya çıkması belli bir süre almaktadır. Bu süre zarfında ölünün kişisel verisinin olup olamayacağı meselesinin iki temel etkisi bulunmaktadır.

A. Birinci Etki: Soruşturma/Yargılama Sonunda Verilecek Karar/Hükmün Türü

Birinci etki ceza muhakemesi hukuku süreci sonucunda verilecek karar/hükmün ne olacağını belirlemektedir. Keza bir önceki bölümde açıkladığımız üzere ölünün kişisel verisinin olamayacağı ve mağdurun sadece yaşayan kişiler olabilmesi sebebiyle kişisel verilerin korunmasına özgülünen suçlardan (TCK m. 135-138) dolayı beraat hükmü veya kovuşturmayaya yer olmadığına karar verilecektir. Katılmadığımız aksi bakış açısı savunulduğunda ise mahkumiyet hükmüyle karşılaşmak mümkündür. Birinci etkinin esasına birinci ana mesele başlığı altında değinildiği için bu paragrafta esasın muhakemeye etkisini açıklamakla yetinmekteyiz.

B. İkinci Etki: Ceza Muhakemesi Hukuku Süjelerinin Belirlenmesi

İkinci etki ise kimin mağdur, suçtan zarar gören, katılan veya müşteki olabileceğini belirlemektedir. Her ne kadar Ceza Muhakemesi Kanunu'ndaki⁶⁹ ("CMK") kullanımlarında bir özensizlik söz konusu olsa da⁷⁰ kısaca bu kavramların tanımına değinilmelidir.

Mağdurun tanımına önceki bölümlerde değindik. *Suçtan zarar gören* ise hem mağduru (yani dar anlamda suçtan zarar göreni) içine alan hem de buna ek olarak mağdur olmamasına rağmen suç isnadına konu fiil sebebiyle haklı bir çıkarı etkilenen gerçek veya tüzel kişiyi (geniş anlamda suçtan zarar gören) ifade eden bir kavramdır⁷¹. Mağdur ceza ilişkisinin bir tarafıyken mağdur olmayan suçtan zarar gören ise hukuki ilişkinin tarafıdır⁷². Her ne kadar bir tanım vermiş olsak da suçtan zarar gören kavramının kapsamı öğretide tartışmalıdır ve ihtiyaca göre yorumlanması gerektiği belirtilmektedir⁷³. Nitekim yargı kararlarında da geniş anlamda suçtan zarar gören sıfatıyla davaya katılınabilmesi için suçtan doğrudan doğruya zarar görülmesi gerektiği ileri sürülmektedir. Her olay özelinde ayrı bir değerlendirmeye tabi tutulsa da doğrudan doğruya zarar görme kavramının altını doldurabilmek adına dolaylı (tazminat ödenmesi, itibar zedelenmesi ve güven kaybı) ve muhtemel zararların davaya katılma hakkı tanımayacağı belirtilmektedir⁷⁴.

Katılan ise kovuşturma aşamasında kamu davasını takip etme iradesini ortaya koymuş iddia makamı yanında yer alan mağdur, suçtan zarar gören veya malen sorumludur⁷⁵. İstisnai olarak kanun koyucunun belli hallerde her ne kadar teknik olarak suçtan zarar görmese de kovuşturma aşamasında katılan sıfatını alabilecek kişiler

⁶⁹ Ceza Muhakemesi Kanunu, Kanun Numarası: 5271, Kabul Tarihi: 04.12.2004, RG 17.12.2004/25673.

⁷⁰ Nur Centel ve Hamide Zafer, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (Beta Yayıncılık 2024) 1022.

⁷¹ Cumhur Şahin ve Neslihan Göktürk, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (Seçkin Yayıncılık 2024) 149; Bahri Öztürk ve diğerleri, *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku* (Seçkin Yayıncılık 2024) 235.

⁷² Timur Demirbaş, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Seçkin Yayıncılık 2024) 625.

⁷³ Feridun Yenisey ve Ayşe Nuhoglu, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (Seçkin Yayıncılık 2024) 183–184; Murat Aydın, *Ceza Hukukunda Mağdur Kavramı, Mağdur Hakları ve Mağdurun İkincil Mağduriyetinden Korunması* (On İki Levha Yayıncılık 2023) 54–55.

⁷⁴ Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 367/390, 01.11.2016; Yargıtay 12 CD, 10554/5806, 30.10.2024.

⁷⁵ Öztürk ve diğerleri (n 71) 237.

belirleyebilmektedir. Örneğin katılanın ölümü halinde mirasçıların katılan sıfatıyla katılanın haklarını takip etmek üzere kamu davasına katılmaları mümkündür⁷⁶.

Müşteki ise şikayetçi anlamına gelmektedir. Belli suçlar muhakeme şartı olarak şikayete bağlanmıştır. Teknik olarak şikayeti gerçekleştiren kişiye verilen bu sıfat, uygulamada şikayetçi, ihbarda bulunan, suçtan zarar gören ve mağduru içine alacak şekilde geniş bir kapsamda kullanılmaktadır. Yine uygulamada kovuşturma aşamasında katılma talebi kabul edilmeden önce suçtan zarar görene müşteki sıfatı verildiği görülmektedir⁷⁷. Bu genel açıklamaları çalışmamızın meselesiyle bağlayalım.

Birinci ana mesele başlığı altında belirttiğimiz üzere kişisel verilerin korunmasına özgülenen suçlarda mağdur, fiilin gerçekleştiği sırada hayatta olmalıdır. Yani mağdurun gerçek kişi olabildiği suçlarda, fiilin gerçekleştiği sırada hayatta olmayan bir kişi, mağdur sıfatını alamamaktadır. Suç isnadının gerçekleştiği anda (yani kişisel verilerin üzerinde hukuka aykırı fiil gerçekleştiğinde) ilgili kişinin hayatta olmadığı, soruşturma ya da kovuşturmanın geldiği aşamada açıkça tespit edilebiliyorsa bu durumda ilgili kişinin muhakeme süreci boyunca mağdur sıfatını alması mümkün değildir.

Suç isnadına konu fiilin gerçekleştiği anda ilgili kişinin hayatta olup olmadığı henüz tespit edilemiyorsa bu halde ilgili kişinin muhakeme sürecinde mağdur sıfatını almasının önünde bir engel yoktur. Tabii ki ilerleyen aşamalarda aksi bir durum ortaya çıkarsa (yani suç isnadına konu fiilin gerçekleştiği anda ilgili kişinin hayatta olmadığı anlaşılırsa) bu durumda kovuşturma aşamasında mahkemenin mağdur sıfatını değiştirmesi veya bu yönde bir karar vermesi problematik hale gelmektedir.

Kovuşturmanın herhangi bir noktasında, suç isnadına konu fiilin gerçekleştiği anda, mağdurun hayatta olmadığı bilgisi ortaya çıkabilir. Böylesi bir durum karşısında o ana kadar mağdur sıfatı verilen kişinin bu sıfatı devam ettirip ettirmeyeceği gündeme gelecektir. Şayet mahkeme verdiği kararlarda bu sıfatı artık kullanmıyorsa aslında dolaylı

⁷⁶ CMK m. 243.

⁷⁷ Yargıtay 13 CD, 4056/7020, 03.03.2014: “mağdurun katılan sıfatını alabilecek surette suçtan zarar gördüğü konusunda araştırma yapmayı gerektirecek bir tereddüt bulunmadığı görülmekle, CMK'nın 237/2. maddesi uyarınca suçtan zarar gören müşteki B... Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin davaya katılmasına ve vekilinin katılan vekili olarak kabul edilmesine karar verilmekle ...”.

olarak suçun oluşmadığı yönünde de bir kanı ileri sürmüş olacaktır. Böylesi bir durum ortaya çıktığında tarafsızlığın gölgeye düşürülmemesi ve hakim reddi için bir dayanak oluşturulmaması için mevcut hukuki durum korunarak süratle hüküm verilmeli ve hüküm de suçun unsurunun yokluğu gerekçesiyle beraat yönünde kurulmalıdır.

Kafa karışıklığına mahal bırakmamak adına belli bir senaryoyu burada irdelemek istiyoruz. Farz edelim ki kişi hayatta olduğu sırada kişisel verisi üzerinde hukuka aykırı bir fiil gerçekleştirilsin. Burada -şayet diğer şartları da varsa- TCK m. 135-138 arasındaki suç tiplerinin oluşacağına ilişkin bir şüphe yoktur. Bu kişinin kovuşturma aşamasında vefat ettiğini düşünelim. Bu durum, müteveffaya ait kişisel verilerin o an itibarıyla kişisel veri özelliğini kaybedeceği sonucunu doğurmaktadır. Buna rağmen suçun işlendiği tarihte hukuka aykırı fiilin konusu kişisel veridir. Çünkü suçun işlendiği tarihte kişi hayattadır. Yani kovuşturma aşamasında mağdurun hayatını kaybetmesi kendiliğinden bu örnekteki fiili suç olmaktan çıkarmamaktadır. Ancak tabii ki böylesi bir durumda CMK m. 243 gereğince mağdurun mirasçıları katılanın haklarını takip etmek üzere davaya katılabilirler.

C. İkinci Etkinin Uzantısı: Şüpheli/Sanığın Suç İsnadına Konu Eylemi Gerçekleştirdiği Sırada Kişisel Verinin Ait Olduğu Kişi Hayatta Olmasa Dahi Bu İsnat Karşısında Ölenin Yakınları Suçun Doğrudan Doğruya Zarar Göreni Sıfatıyla Kamu Davasını Takip Edebilir mi?

Yargıtay bu meseleye ilişkin görüşünü 2025 tarihli kararıyla açıklamıştır. Bu karara konu olay, kamuda infial yaratan *Şule Çet* cinayetiyle ilişkilidir. Müteveffa *Şule Çet*'in cinsel saldırıya uğradıktan sonra öldürülmesine ilişkin olaya dair yürütülen kamu davasında sanık müdafii, bilirkişi raporuna itiraz dilekçesinin ekine müteveffaya ait şu belgeleri koymuştur: Müteveffa mağdurun major depresif bozukluk tanısı ile müteveffa mağdur için yazılan ilaç adını içeren reçete belgesi ve müteveffa mağdurun öğrenci olarak okuduğu Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesinden alınmış üniversite dönemi boyunca almış olduğu derslerden başarılı ya da başarısız olduğunu gösteren transkript belgesi. Kamu davası dosyasına sunulan bu belgeler karşısında müteveffa mağdurun babası ve kardeşi, sanık müdafii hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçunun (TCK m. 136) işlendiğinden bahisle suç duyurusunda bulunmuştur.

Derece mahkemelerinde müteveffa mağdurun babası ve kardeşinin katılma talebi kabul edilmiş ve istinaf aşamasında sanığın (yani avukatın) beraatine karar verilmiştir. Beraat kararına karşı katılanlar vekilinin temyiz kanun yoluna başvurusuyla Yargıtay'ın önüne gelen bu olayda temyiz mahkemesi *Şule Çet*'in babası ve kardeşinin TCK m. 136 anlamında mağdur sıfatına sahip olmadığını ve suçtan doğrudan zarar görmediğini belirterek katılma talebinin kabulüne yönelik kararı hukuka aykırı bulmuştur⁷⁸.

Yargıtay kararındaki dikkat çekici bir diğer nokta ise kararın gerekçesinde KVKK m. 3/1-d'deki kişisel veri tanımına ve TMK m. 28'deki kişiliğin ölümle son bulacağına ilişkin düzenlemeye yer verilmesidir. Yargıtay'ın bu bakış açısı önceki bölümlerde belirttiğimiz hakim görüş ile örtüşmektedir. Nitekim biz de, *olan hukuk açısından*, Yargıtay'ın 2025 yılında verdiği kararı yerinde bulmaktayız. *Olmaması gereken hukuk açısından* tespitlerimize ise bir sonraki bölümde yani "değerlendirme" başlığı altında yer vereceğiz.

Yargıtay'ın 2025 yılındaki kararı bu başlığın mesele edindiği soruya ilişkin doğrudan bir cevap getirse de alternatif bakış açıları sunmak mümkündür. Birinci fikir yürütme metodu olarak önermenin zıddından bir sonuç çıkarmaya çalışalım. Zıddından hareket edilecek unsur ise soruya nosyonunu veren ölüm olgusudur. Kişisel verinin ait olduğu kişi hayattayken böylesi bir durum yaşansa mağdurun yakınlarının suçtan zarar gören sıfatını alıp alamayacağını irdeleyelim. Bu irdeleme için Yargıtay'ın 2015 yılında verdiği karar son derece dikkat çekicidir.

2015 tarihli Yargıtay kararına konu olan olayda sanıklar suç tarihinde reşit olan mağdurla arkadaşlık kurar. Akabinde mağdur rızaen internet ortamından sanıklara çıplak fotoğraflarını gönderir. Sanıklar ise bu fotoğrafları flash diske kaydeder ve bu içerikleri mağdurun babasına verirler. Yargıtay olayda suç tipi olarak TCK m. 135 yerine TCK m. 134'ün uygulanması gerektiğini belirtmiştir. Buna ek olarak mağdurun babasını TCK m. 134 anlamında suçtan doğrudan zarar gören olarak değerlendirmemiştir⁷⁹. Böylece

⁷⁸ Yargıtay 12 CD, 6351/1621, 17.02.2025.

⁷⁹ Yargıtay 12 CD, 11530/584, 19.01.2015. Öğretide şikayete bağlı suçlarda suçtan zarar gören kavramının dar anlaşılması gerektiği yani doğrudan doğruya zarar görmenin dikkate alınacağı ileri sürülmektedir. Nitekim ilgili Yargıtay kararı bu görüş ile paralel bir sonuca ulaşmaktadır. Görüş için bkz. Şahin ve Göktürk (n 71) 59.

babanın ilk derece mahkemesi kararında katılan olarak gösterilmesi mahallinde düzeltilmesi mümkün bir karar olarak kabul edilmiştir.

Böylesi bir olayda dahi babanın katılan sıfatını alamayacağı tespiti son derece kritiktir. Suç tarihinde reşit olan çocuğunun çıplak fotoğraflarını gören babanın TCK m. 134 kapsamındaki bu eylemden dolayı suçtan doğrudan zarar görmediği sonucuna ulaşan Yargıtay, evleviyet gereği bu bakış açısını kişisel verilerin korunmasına özgülenen suç tiplerine de aktaracaktır. Haliyle mağdur hayatta olduğu sırada kişisel verisi üzerinde hukuka aykırı bir fiilin gerçekleştiği yönündeki bir isnada konu kamu davasında mağdurun yakınları suçtan zarar gören sıfatını alamayacaktır. Böylesi bir durumda dahi mağdurun yakınlarının katılma talebi kabul edilmezken ilgili kişi hayatta değilken kişisel verisinin hukuka aykırı şekilde bir fiile konu olduğuna yönelik yürütülen bir kamu davasında yine ilgili kişinin yakınları suçtan zarar gören olamayacaktır. Bu bakış açısı Yargıtay'ın 2025 tarihli kararındaki tespitlerle de örtüşmektedir.

Bir diğer fikir yürütme metodu olarak kişisel verilerin korunması hakkıyla kişilik hakkının kesiştiği tespitinden gidilebilir⁸⁰. Önceki bölümlerde bahsettiğimiz üzere kişilik hakkı kişiye sıkı sıkıya bağlı bir haktır. Bu bağ sebebiyle ölmüş kişiye ait kişisel veriler üzerindeki hukuka aykırı fiilin gerçekleştiği isnadı karşısında ölmüş kişinin yakınlarının suçtan doğrudan doğruya zarar gördüğü kabul edilemeyecektir. Nitekim bu bakış açısı da Yargıtay'ın 2025 tarihli kararıyla örtüşmektedir.

Ele alınması gereken son mesele suçun (maddi) konusunun ölenin yakınıyla da bir ilişkisinin olduğu ihtimaldir. Bazı durumlarda ölene ait veri, aynı zamanda ölenin yakınına ait bir kişisel veri olabilir. Bu durumda hukuka aykırı fiile konu olan kişisel veri aynı zamanda ölen kişinin yakınına ait olacağından ölenin yakını kişisel verilerin korunmasına özgülenmiş suç tiplerinin mağduru olabilir.

Örneğin frengi hastalığına sahip annenin çocuğu da aynı hastalığa sahip olmaktadır. Annenin frengiye sahip olduğu ve doğumun bu hastalık varken

⁸⁰ Buradaki tespit kişisel verilerin korunması hakkının sadece kişilik hakkı niteliğine sahip olduğu anlamına gelmemektedir. Kişisel verilerin korunması hakkının özel hayatın korunmasını hakkı ve bir değer olarak insan onuruyla yakın ilişki içerisinde. Bkz. Küzeci (n 10) 58 vd.; Faruk Bilir, 'Kişisel Verilerin Korunması Yönündeki Uygulama ve Hukuki Düzenlemelerin Ortaya Çıkışı' [2023] Adalet Dergisi 631, 633 vd.

gerçekleştiğine ilişkin hastane raporu, hem annenin hem de çocuğun kişisel sağlık verisidir. Bu sebeple suç isnadına konu bu kişisel veriyi (frengi hastalığına sahip olunması bilgisini) haiz hastane raporu, ilk bakışta sadece ölmüş anneye ait gibi gözükse de (yani raporda çocuğa ilişkin herhangi bir bilgi yer almasa da) aslında hayatta olan çocuğa ilişkin de bir kişisel veri olma özelliğini devam ettirmektedir. Ancak bu örnekte dikkat edilmesi gereken kişisel veri bağlantısının yine ölmüş olan anne üzerinden değil, çocuğa da ait olan kişisel veri üzerinden gitmesidir. Yani bu örnekte çocuk, TCK m. 135-138 arasındaki suçlar açısından suçtan zarar gören değil, mağdur sıfatına sahip olacaktır.

IV. DEĞERLENDİRME

Gece vakti odaya girdiğimizde odayı aydınlatmak için kullandığımız ışıklar genellikle açma ve kapama düğmesine sahiptir. Yani bir tuşa bastığımızda ışık ya tamamen açılır ya da tamamen kapanır. Başka bir deyişle arası yoktur. İlgili kişinin ölümü sonrasında kişisel verileri üzerinde gerçekleşen hukuka aykırı fiillerin TCK m. 135-138'i oluşturup oluşturmayacağı sorusuna cevap aramak için bir odaya giren kişi ise odanın ceza hukuku açısından tamamen karanlık olduğunu görecektir. Buradaki karanlık benzetmesi ise ışığın tamamen kapalı olmasına yani bu soru özelinde ceza hukuku içerisinde (kişisel verilerin korunmasına özgülenmiş) koruma mekanizmasının var olmadığına işaret etmektedir. Olası bir karşı görüş olarak ölünün hatırasına hakaret suçunun (TCK m. 130) böylesi bir koruma mekanizması sağladığı ileri sürülebilir. Ne var ki TCK m. 130'un kişisel verilerin korunmasına özgülenmemesi ve ölünün kişisel verisi yerine hatırasını odağına alması sebebiyle bu olası karşı görüşe katılmamız mümkün değildir.

Kişisel verilerin korunması literatüründe sıklıkla söylenen veciz sözde de belirtildiği gibi (kişisel) veri günümüzün yeni petrolüdür. Dijitalleşmenin her dakika artması, her dakika daha fazla dijital ayak izi bırakılması, kişisel veriler üzerinden anlamlı sonuç çıkarma yetisinin giderek artması, bu artıştaki ivmenin veri madenciliği ve algoritmik karar verme mekanizmalarıyla iyice hızlanması hususları değerlendirildiğinde her ne kadar sınırlı olsa da ölüm sonrasındaki kişisel verilerin korunmasına özgü bir hukuk rejiminin belirlenmesi yönünde bir ihtiyaç olabileceği kanısındayız. Ancak bu kanımız yıllara uzanmış felsefi, ekonomik, psikolojik veya (hukuk politikasının

oluşmasına yardımcı) diğer bilim veya disiplinlerle desteklenmiş dogmatik veya ampirik bir çalışmanın ürünü değildir⁸¹. Keza bu yöndeki tespitimiz henüz bir önseziden ibarettir. Bu önseziyi yaratan ana husus ise önceki bölümlerde belirttiğimiz Yargıtay'ın 2025 yılında *Şule Çet* olayıyla bağlantılı verdiği karar ve öğretide olması gereken hukuka dair tespitlere yer veren müelliflerin çalışmalarına dayanmaktadır. Bu ihtiyaç karşısında ceza hukukunun nasıl bir konum alacağına ilişkin açıklamalarımıza bir önceki paragrafta değindiğimiz ışık analogisi üzerinden devam edeceğiz.

Odadaki ışığın tam açık olduğu ihtimal, TCK'da (veya her ne kadar desteklemediğimiz bir seçenek olsa da KVKK'da) ölünün kişisel verilerinin korunmasına özgü yeni bir düzenlemenin ihtiva edilmesi veya bu durumu da kapsamına alacak şekilde mevcut düzenlemelerin (TCK m. 135-138) değiştirilmesidir. Işığın tam açık olması ise en son tercih edilmesi gereken hukuki yaptırım mekanizmasına başvurulmasını nitelemektedir. Ceza hukukunun son çare olması ilkesi gereğince ceza hukukuna ait yaptırım mekanizmalarına şayet diğer hukuk mekanizmalarından sonuç alınamıyorsa başvurulmalıdır. *Kanaatimizce*, her ne kadar kanun koyucu son yıllarda -TCK m. 217/A gibi- yeni suçlar ihtiva etme konusunda son derece istekli olsa da öncelikle kişiler hukukundaki koruma mekanizmaları ve/veya KVKK'daki kabahatlere dayalı koruma rejiminin etkin bir koruma mekanizması sağlayıp sağlamadığını irdelenmelidir. Bu irdeleme sonucunda olumsuz bir çıktı alınıyorsa bu durumda ceza hukuku mekanizmalarına başvurulmalıdır. Yani kanun koyucu ışığı açıp kapatmaya karar vermeden önce ışığın yoğunluğunu azaltıp artırmaya yarayan mekanizmaları denemek suretiyle görmek istediği sonuca ulaşip ulaşamayacağına karar vermelidir. Bu irdeleme faaliyetinde hukuk dogmatığının üzerine düşen (sınırlı sayıda olmayan) şu soruların cevabını aramaktır:

- 1) KVKK'daki kişisel veri tanımı ve TMK gereğince kişiliğin ölümle sona ermesi durumunda ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğinde olan verilerin ölüm

⁸¹ Örneğin İngiltere'de yapılan bir ampirik çalışmada yetişkinlerin hem mahremiyete hem de dijital miras üzerinde kontrole önem verdiği, ancak hukuki/teknolojik altyapı nedeniyle bu isteklerinin karşılanmadığına dikkat çekilmiştir. Bu tespit ışığında çalışmada veri koruma hukukunda ve dijital miras araçlarının tanınmasında reform gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Bkz. Edina Harbinja, Tal Morse and Lilian Edwards, 'Digital Remains and Post-Mortem Privacy in the UK: What Do Users Want?' (2024) 38 SSRN Electronic Journal 1, 18–19.

sonrasında da kişisel veri özelliğini devam ettirip ettirmeyeceği sorusuna cevap aranmalıdır. Böylece ön mesele başlığı altında belirttiğimiz yargı kararlarındaki çelişki giderilerek hukuki belirlilik de sağlanacaktır. Bu soruya vereceğimiz cevap ön mesele başlığı altında detaylandırdığımız üzere *olan hukuk açısından* olumsuzdur.

- 2) Kişiliğin ölüm sonrasında korunmasına ilişkin TMK kaynaklı rejimin konusunun kişisel veriler olup olamayacağı belirlenmelidir. Bu noktada özel hukuk öğretisi kaynaklı çalışmalar yol gösterici olsa da hukuki belirliliğin sağlanması için oturmuş bir yargı uygulamasına ihtiyaç duyulmaktadır. KVKK m. 3'teki kişisel veri tanımında “gerçek kişi” şeklinde bir belirleme yapılması sebebiyle bu soruya vereceğimiz cevap da *olan hukuk açısından* olumsuzdur.
- 3) *Olması gereken hukuk açısından* ölüm sonrasındaki kişisel verilerin korunması için KVKK'da bir değişikliğe gidilip gidilemeyeceği ve KVKK temelli bir koruma rejimi sağlanıp sağlanamayacağı irdelenmelidir. Buradaki odak noktası KVKK m. 3/1-d'deki kişisel veri tanımı, KVKK m. 7 ve KVKK m. 17/2 olacaktır. Bu odak noktalarına rağmen KVKK'daki koruma rejiminin ve hukuki imkanların yaşayan kişilerin kullanımına hasredilmiş şekilde kurgulandığı gözden kaçmamalıdır. Hukuk karşılaştırması açısından Avrupa Birliği içerisinde Fransa gibi ulusal düzenlemelerinde ölüm sonrasında kişisel verilerin korunmasına dair düzenleme getiren ülkelerdeki hukuki rejim incelenmelidir. *Kanaatimizce*, bütüncül ve gerçekçi bir çözüm açısından bu seçenek son derece önem taşımaktadır.

Şayet önceki adımlarda bahsettiğimiz hususlar ile hedeflenen koruma rejimi sağlanamıyorsa veya sağlanamayacağı anlaşıyorsa ve ceza hukukuyla korunmaya layık bir değer varlığı tespit edilebiliyorsa bu durumda TCK'ya yeni bir suç tipi ihdası veya TCK m. 135-138'te (ve bununla paralel olarak KVKK m. 17'de) bir değişiklik ihtimali gündeme gelmelidir.

Ölen kişilerin kişisel verilerinin yok edilmemesi, silinmemesi veya anonim hale getirilmemesi açısından TCK m. 138 ve KVKK m. 17/2'deki düzenleme uygulanabilir hale getirilmek isteniyorsa bu durumda bir çözüm önerisi olarak yok etme, silme veya

anonim hale getirmeye konu verinin işlenmeye başladığı anda kişisel veri niteliğinin aranacağı ancak yok etme, silme veya anonim hale getirme anında kişisel veri özelliğinin aranmayacağı bir sistem kurgulanabilir.

SONUÇ

Çalışmanın giriş bölümünde belirlediğimiz temel sorulara verilen cevaplar çerçevesinde ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

1. TMK m. 28 ve KVKK m. 3'teki düzenlemeler gereğince ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğine sahip veriler ölümle birlikte kişisel veri olma niteliğini kaybetmektedir.
2. Ölüm sonrasında KVKK m. 3/1-d gereğince ortada bir kişisel veri olmadığı için KVKK'nın ilgili kişinin ölümü sonrasında onun verileri için uygulanması mümkün değildir. Kanun koyucu başkaca düzenlemelerle bu duruma istisna getirebilir.
3. TMK'da kişilik hakkının korunmasına yönelik düzenlemeler her ne kadar kişinin ölümü sonrasında da uygulanabilse de bu uygulama ölüm sonrasında korunan değer kişisel veri olduğu çıkarımını sağlamamaktadır.
4. Suçun mağdurunun gerçek kişi olabildiği suçlarda fiilin gerçekleştiği anda mağdur hayatta olmalıdır. Kişisel verilerin korunmasına özgülenmiş suç tiplerinin (TCK m. 135, 136 ve 138) mağduru gerçek kişidir. Bu sebeple ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğine sahip bilgilerin ölüm anı sonrasında hukuka aykırı bir fiile konu olması, kişisel verilerin korunmasına özgülenmiş suç tiplerini oluşturmaz.
5. Suçun maddi unsurunun oluşabilmesi için aranan şartlardan birisi de suçun (maddi) konusunun varlığıdır. Kişisel verilerin korunmasına özgülenmiş suç tiplerinde (TCK m. 135, 136 ve 138) suçun (maddi) konusu kişisel veridir. Ölüm anı itibarıyla kişisel veriden bahsedilemeyecektir. Bu sebeple ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğine sahip bilgilerin ölüm anı sonrasında hukuka aykırı bir fiile konu olması, kişisel verilerin korunmasına özgülenmiş suç tiplerini oluşturmaz.

6. Bir önceki maddedeki çıkarım ise TCK m. 138 açısından çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Keza ölümlerin kişisel verisinin olamayacağı kabulüyle yola çıkıldığında ölüye ait ve ölüm öncesinde kişisel veri özelliğine sahip verilerin yok edilmesinden bahsedilemeyecektir. Bu haliyle TCK m. 138 ölüm sonrasında uygulanması açısından anlamını kaybetmiştir. *Olması gereken hukuk açısından* yok etme yükümlülüğünün doğduğu anda yok edilmesi gereken verinin, ölüm anı öncesinde işlendiği sırada kişisel veri niteliğini taşıması yeterli kabul edilebilir. Mevcut düzenlemelerin yorumuyla dahi bu sonuca ulaşmak mümkün değildir.
7. Şayet kişisel veriler üzerinde gerçekleşen hukuka aykırı fiil, ilgili kişinin ölümünden önce gerçekleşmişse ölüm olgusu, suçun maddi unsurunu ortadan kaldırmayacaktır. Fiilin gerçekleştiği sırada suça konu değerin kişisel veri olması suçun (maddi) konusunun varlığı açısından yeterlidir.
8. Ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğine sahip bilgilerin ölüm anı sonrasında hukuka aykırı bir fiile konu olduğu yönündeki isnat karşısında soruşturma aşamasında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmelidir. Kovuşturma aşamasında ise beraat hükmü kurulmalıdır.
9. Ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğine sahip bilgilerin yine ölüm anı öncesinde hukuka aykırı bir fiile konu olduğu yönündeki isnat karşısında soruşturma aşamasında iddianame düzenlenmelidir. Kovuşturma aşamasında ise mahkumiyet hükmü kurulmalıdır.
10. Ölüm anı öncesinde kişisel veri niteliğine sahip bilgilerin ölüm anı sonrasında hukuka aykırı bir fiile konu olduğu yönündeki isnat karşısında şayet ölüm olgusu muhakeme sürecinde ortaya çıkmamışsa ölen kişinin mağdur sıfatını alması olağandır. Ölüm olgusu muhakeme sürecinde ortaya çıktığında ise bu sıfatın değiştirilmesi yerine muhakeme sürecinin süratle tamamlanması yerinde olacaktır. Aksi takdirde kovuşturma aşamasında hakimin tarafsızlığına halel gelmek suretiyle hakimin reddi talep edilebilecektir.

11. Şüpheli/sanığın suç isnadına konu eylemi gerçekleştirdiği sırada kişisel verinin ait olduğu kişi hayatta olmasa dahi bu isnat karşısında ölenin yakınları, suçun doğrudan doğruya zarar göreni sıfatıyla kamu davasını takip edemez. Suçun (maddi) konusu ölenin yakınıyla da ilişkiliyse bu durumda kişisel verilerin korunmasına özgülünen suçların varlığı gündeme gelebilir. Ancak bu durumda mağdur sıfatı hayatta olan yakındadır ve suçun (maddi) konusu olan kişisel veri yakına ait olacaktır.
12. *Olması gereken hukuk açısından* dijitalleşmenin, dijital ayak izinin, deepfake kullanımının ve veriye dayalı yaşam biçimlerinin artışı karşısında ölüm sonrasındaki kişisel verilerin de belirli ölçüde korunmasına yönelik bir tür hukuki rejimin gerekliliği dogmatik bir ihtiyaç olarak ortaya çıkabilir. Bu olası ihtiyaç karşısında gereken korumanın doğrudan ceza hukuku mekanizmalarıyla değil, öncelikle kişiler hukuku veya KVKK'ya dayalı araçlarla sağlanıp sağlanamayacağı araştırılmalıdır. Aksi halde ceza hukukunun “son çare olma” ilkesine aykırı bir durum oluşacaktır.

KAYNAKÇA

- Akbulut B, *Türk Ceza Hukuku Temel Bilgiler* (Seçkin Yayıncılık 2024).
- Akipek J, Akıntürk T ve Ateş D, *Kişiler Hukuku* (Beta Yayıncılık 2022).
- Akıntürk T ve Ateş D, *Türk Medeni Hukuku-Aile Hukuku-İkinci Cilt* (Beta Yayıncılık 2024).
- Akkanat Öztürk EB, ‘KVKK m. 17/2 İle Mukayeseli Olarak Kişisel Verileri Yok Etmeme Suçuna (TCK m. 138’e) Dair Hukuki Problemlerin Değerlendirilmesi’ (2023) 11 Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 3.
- Aksoy HC, *Medeni Hukuk ve Özellikle Kişilik Hakkın Yönünden Kişisel Verilerin Korunması* (Çakmak Yayınevi 2010).
- Allen AL and Rothman JE, ‘Postmortem Privacy’ (2024) 123 Michigan Law Review 285.
- Artuk ME ve diğerleri, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Adalet Yayınevi 2017).

Aydın D, 'Suça Teşebbüs' (2006) 55 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 85.

Aydın M, *Ceza Hukukunda Mağdur Kavramı, Mağdur Hakları ve Mağdurun İkincil Mağduriyetinden Korunması* (On İki Levha Yayıncılık 2023).

Badur E, 'Kişisel Verilerin Kişiliğin Başlangıcı ve Sonu Ötesinde Korunması' (2023) 27 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 3.

Baş E, *Ceza Hukukunda Fail ve Mağdur* (Seçkin Yayıncılık 2021).

Baskın O, *Türk Hukuku Bakımından Kişilik Hakkı Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması* (Seçkin Yayıncılık 2021).

Bayraktar K, *Özel Ceza Hukuku - Cilt III - Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 106-140)* (On İki Levha Yayıncılık 2018).

Bilir F, 'Kişisel Verilerin Korunması Yönündeki Uygulama ve Hukuki Düzenlemelerin Ortaya Çıkışı' [2023] Adalet Dergisi 631.

Börekçi EB, *Kişisel Verileri Verme, Yayma Veya Ele Geçirme Suçu (TCK m. 136)* (On İki Levha Yayıncılık 2020).

Büyüksağış E ve diğerleri, 'Dijital Varlıkların Miras Yoluyla İntikali' (2021) 47 Yargıtay Dergisi 337.

Çakır K, 'Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135)' (2020) 8 Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 569.

Can N, *Kolluk ve Adli Makamlar Tarafından İşlenen Kişisel Verilerin Korunması* (On İki Levha Yayıncılık 2021).

Cankurt E, 'Kişinin Hatırasına Hakaret Suçu (TCK m.130)' (2015) 1 Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 147.

Carey P, *Data Protection: A Practical Guide to UK Law* (Oxford University Press 2020).

Çekin MS, *Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku* (On İki Levha Yayıncılık 2020).

Centel N ve Zafer H, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (Beta Yayıncılık 2024).

Çetin SH, 'MİT'in Görev ve Faaliyetine İlişkin Bilgi ve Belge Üzerinde Suç İşlenmesi İle MİT Mensuplarının Kimliklerinin İfşa Edilmesi ve Kimlikleri Üzerinde İşlenen Sahtecilik Suçu (2937 Say. Kanun m. 27/1 ve 2)' (2020) 65 İzmir Barosu Dergisi 65.

Chassang G, 'What About Post-Mortem Digital Privacy and Personal Health Data Protection?' in Jean Herveg (ed), *Deep Diving into Data Protection: 1979-2019 Celebrating 40 Years of Privacy and Data Protection at the CRIDS (Collection du Crids)* (Editions Larcier 2021).

Demir ZR, 'Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla Geçiş Mümkün Müdür?' in Abuzer Kendigelen ve Saibe Oktay Özdemir (eds), *Prof. Dr. Feyzi Necmeddin Feyzioğlu'nun Anısına Armağan* (On İki Levha Yayıncılık 2020).

Demirbaş T, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Seçkin Yayıncılık 2024).

Develioğlu HM, *Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Uyarınca Kişisel Verilerin Korunması Hukuku* (On İki Levha Yayıncılık 2017).

Diker Vanberg A and Maunick M, 'Data Protection in the UK Post-Brexit: The Only Certainty Is Uncertainty' (2018) 32 International Review of Law, Computers & Technology 190.

Dönmezer S ve Erman S, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku c. II* (Der Yayınları 2019).

Dülger MV, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku* (Hukuk Akademisi 2018).

Dural M, Ögüz T ve Gümüş MA, *Türk Özel Hukuku Cilt III Aile Hukuku* (Filiz Kitabevi 2010).

Edwards L and Harbinja E, 'Protecting Post-Mortem Privacy: Reconsidering the Privacy Interests of the Deceased in a Digital World' (2013) 32 SSRN Electronic Journal 101.

Ekmekçi Ö ve diğerleri, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku* (On İki Levha Yayıncılık 2024).

Erdem B, *İşlenemez Suç* (On İki Levha Yayıncılık 2022).

Erdoğan İ ve Keskin AD, *Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku* (Gazi Kitabevi 2019).

—, *Türk Medeni Hukuku* (Gazi Kitabevi 2020).

- Erdoğan Y, 'Kişisel Verilerin Korunması Bakımından Türk Ceza Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi (Madde 135, 136, 137, 138)' (2013) 8 Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 569.
- Erman S, *Hakaret ve Sövme Suçları* (İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi 1989).
- Ersoy Kekevi Ç, 'Genel Kavramlar' in Pınar Çağlayan Aksoy ve Hüseyin Can Aksoy (eds), *Kişisel Verilerin Korunmasına Akademik Bakış - KVKK Akademi Derleme Çalışması* (Ütopya Grafik 2023).
- Göçmen Uyarer S, *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması* (Seçkin Yayıncılık 2020).
- Günay B, *Kişiliğin Korunması Kapsamında Kişisel Verilerin Hukuka Aykırı Kullanılması Nedeniyle Hukuki Sorumluluk* (Seçkin Yayıncılık 2023).
- Gürler M, 'Türk Ceza Kanunu'ndaki Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suçlar Bakımından Hukuka Uygunluk Sebepleri' (2025) 11 Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 979.
- Hamulak O, Hovsep Kocharyan and Kerikmäe T, 'The Contemporary Issues of Post-Mortem Personal Data Protection in the EU After GDPR Entering into Force' (2020) 11 Czech Yearbook of Public and Private International Law 225.
- Harbinja E, 'Post-Mortem Privacy 2.0: Theory, Law, and Technology' (2017) 31 International Review of Law, Computers & Technology 26.
- Harbinja E, Morse T and Edwards L, 'Digital Remains and Post-Mortem Privacy in the UK: What Do Users Want?' (2024) 38 SSRN Electronic Journal 1.
- İleri Ç, "'Dijital Miras" - Alman Federal Mahkemesi'nin "Facebook" Kararı Üzerine Bir İnceleme' [2020] Türkiye Barolar Birliği Dergisi 123.
- Kangal ZT, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması* (On İki Levha Yayıncılık 2019).

- Katoğlu T, 'Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları' (2012) 61 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 657.
- Kılıç K, 'Kişisel Verilerin Korunması ve 6698 Sayılı Kanun' (Yayınlanmamış Yüksek Lisans, 2016).
- Koç F, *İş İlişkilerinde Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi* (On İki Levha Yayıncılık 2022).
- Koca M, 'Kişisel Verileri Yok Etmeme Suçu (TCK m. 138)' in Mahmut Koca (ed), *Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan* (Seçkin Yayıncılık 2020).
- Koca M ve Üzülmez İ, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Adalet Yayınevi 2024).
- Korkmaz İ, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması* (Seçkin Yayıncılık 2019).
- Küzeci E, *Kişisel Verilerin Korunması* (Turhan Kitabevi 2019).
- Maden M, *Ceza Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması* (Adalet Yayınevi 2021).
- Nwabueze RN and White M, 'Privacy Law and the Dead – A Reappraisal' (2024) 16 Journal of Media Law 468.
- Özbek VÖ ve diğerleri, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Seçkin Yayıncılık 2024).
- Özbek VÖ, Doğan K ve Bacaksız P, *Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Seçkin Yayıncılık 2024).
- Özgenç İ, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Seçkin Yayıncılık 2024).
- Öztürk B ve diğerleri, *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku* (Seçkin Yayıncılık 2024).
- Öztürk B ve Erdem MR, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku* (Seçkin Yayıncılık 2024).
- Puschke J, 'StGB § 126a Gefährdendes Verbreiten Personenbezogener Daten' in Volker Erb and Jürgen Schäfer (eds), *Münchener Kommentar zum Strafgesetzbuch: StGB Band 3: §§ 80-184* (5. Auflage, CHBeck 2025).
- Resta G, 'Personal Data and Digital Assets after Death: A Comparative Law Perspective on the BGH Facebook Ruling' (2018) 5 EuCML 201.

Rüthers B und Stadler A, *Allgemeiner Teil Des BGB* (21st edn, Beck 2022).

Şahin C ve Göktürk N, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (Seçkin Yayıncılık 2024).

Saka R, Çağlayan R ve Koca M, *Avrupa Birliği Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verilerin İmhası* (Seçkin Yayıncılık 2020).

Schertz C, 'Postmortales Persönlichkeitsrecht in Zeiten von KI Und Deepfakes' (2025) 78 Neue Juristische Wochenschrift 2801.

Selek O, *Kişisel Verilerin Korunması ve Verileri Yok Etmeme Suçu* (On İki Levha Yayıncılık 2021).

Sınar H, *Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması* (Der Yayınları 2023).

Spies U, 'Klinische Krebsregistrierung Aus Sicht Der Tumorzentren Und Postmortaler Datenschutz' (2020) 23 Neue Zeitschrift für Sozialrecht 921.

Taşkın ŞC, *Bilişim Suçları* (Beta Yayıncılık 2008).

Uçak M, 'Kişisel Verilerin Ölümden Sonra Korunması' (2021) VI İstanbul Medeniyeti Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 97.

Uçar GE, '5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Verileri Yok Etmeme Suçu' (2025) 74 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 319.

Yeğrim V, 'Kişinin Hatırasına Hakaret' (2015) 6 Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 455.

Yenisey F ve Nuhoglu A, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (Seçkin Yayıncılık 2024).

Yıldız OA, 'Şeref ve Haysiyete Yönelik Saldırıları Karşısında Kişilik Hakkının Korunması' (2020) 5 Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 3675.

Yıldız Tarman G, *Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında Verileri Yok Etmeme Suçu* (Adalet Yayınevi 2023).

Yılmaz E, *Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Mağdur* (Adalet Yayınevi 2024).

Yılmaz S ve Erkan VU, 'Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla İntikal Edip Edemeyeceği Sorusunun Kişisel Verileri Koruma Hukuku Kapsamında İncelenmesi' (2020) 11 İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 567.

Yücedağ N, 'Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri' (2017) LXXV İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 765.